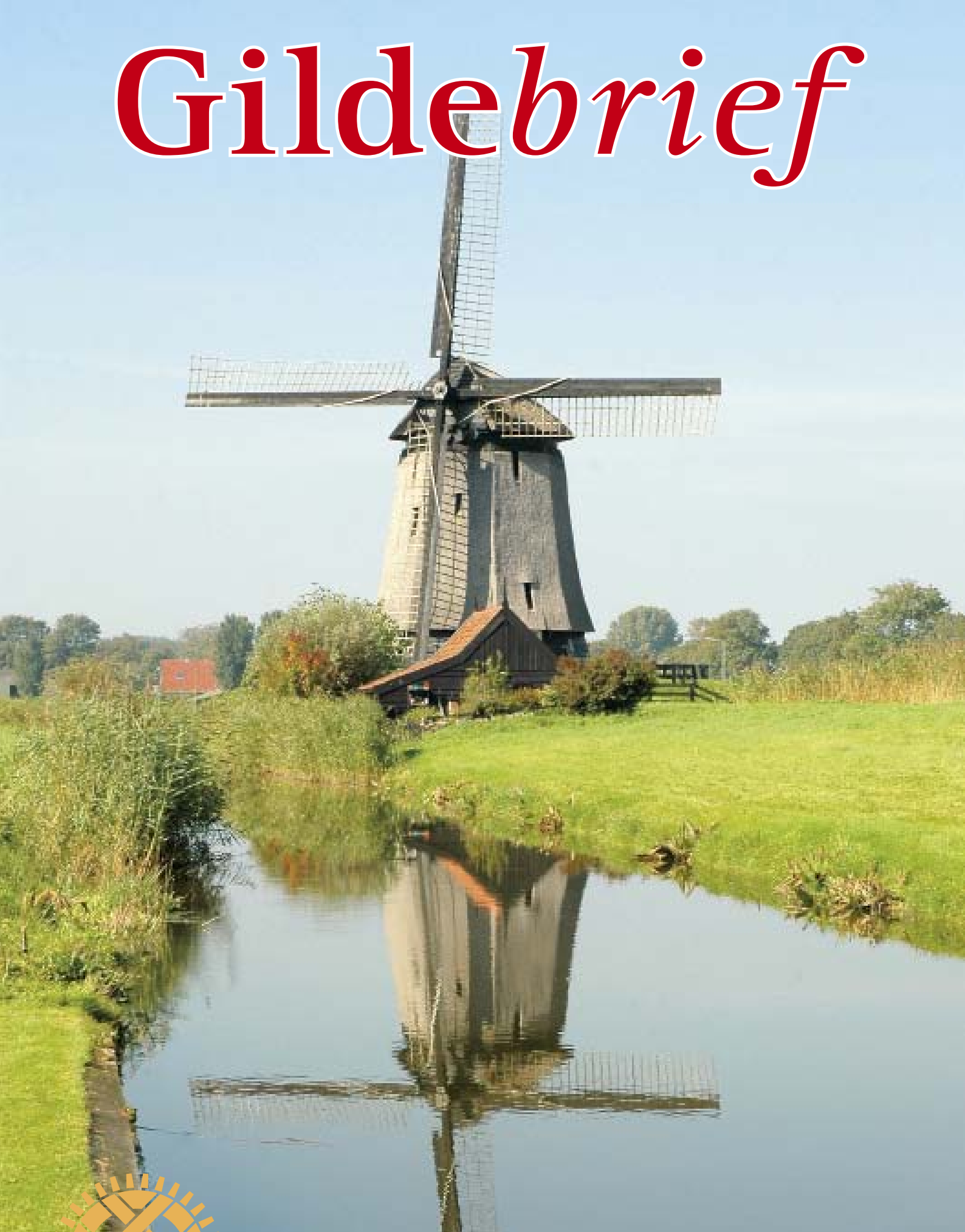

Gildebrief

Het Gilde van Vrijwillige Molenaars

28e jaargang no. 1 maart 2009

COLOFON

Gildebrief

De Gildebrief is het verenigingsblad van het Gilde van Vrijwillige Molenaars (GVM) en verschijnt vier keer per jaar in een oplage van 2.200 stuks in de maanden maart, juni, september en december.

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van artikelen berust bij de auteur. De redactie is, tenzij anders vermeld, verantwoordelijk voor het geheel van het blad. Het bestuur is verantwoordelijk voor zaken die duidelijk een verenigingskarakter hebben.

De redactie neemt graag kopij en suggesties voor artikelen in ontvangst en beoordeelt deze op plaatsbaarheid in haar geheel, gedeeltelijk of in gewijzigde vorm, zulks in overleg met de auteur.

Advertenties

Voor bedrijven of instellingen die gelieerd zijn aan 'de molenwereld' bestaat de mogelijkheid in de Gildebrief te adverteren. Advertentietarieven zijn verkrijgbaar bij de penningmeester.

Bestuur van het GVM

Voorzitter: T.V. (Theun) Vellinga,
Venkel 21, 8252 CH Dronten, tel. 0321-317465
voorzitter@vrijwilligemolenaars.nl
PR, Documentatiebeheer.

Vice-voorzitter: A. (Andreas) de Vos,
Helderseweg 85a, 1817 BB Alkmaar, tel. 072-5121853
afdelingscoördinator@vrijwilligemolenaars.nl
Regiocoördinator, contacten met afdelingen en bliksemaf-leidergroep.

Secretaris: M.J. (Joke) Klinkspoor,
Zandkreek 26, 8032 JH Zwolle, tel. 038-4545998
secretaris@vrijwilligemolenaars.nl

Penningmeester: A. (Andrien) Muijsers,
Goeman Borgesiusstraat 42, 8331 KA Steenwijk,
tel. 0521-517020
penningmeester@vrijwilligemolenaars.nl

Opleidingscoördinator: J.H.A. (Jan) Jansen,
Oldenzaalseweg 221, 7523 AC Enschede, tel. 053-4342735
opleidingscoördinator@vrijwilligemolenaars.nl
Coördinatie opleidingen, werkgroep opleiding watermole-naar en lesstofcommissie.

Biotoopaangelegenheden: J.G.C. (Joyce) Beneker,
Pr. Bernhardlaan 348, 2033 SC Haarlem, tel. 023-5634193
biotoop@vrijwilligemolenaars.nl

Ledenadministratie en website

Fr. (Frans) Tullemans,
Vasco da Gamastraat 4, 5665 GL Geldrop,
tel. 040-2863023
ledenadministratie@vrijwilligemolenaars.nl
webmaster@vrijwilligemolenaars.nl

Coördinator Examen en Arbo

P.J.M. (John) Houben,
Korhoenderveld 89, 5431 HC Cuyk, tel. 0485-320994

Gildeverzekeringen

Rekeningnummer G.V.M. t.b.v. Gilde verzekeringen
Postbank (giro) 3503794 t.n.v. Gilde verzekeringen te Steenwijk

Rekeningnummer

Rekeningnummer GVM t.b.v. contributie
Postbank (giro) 2144780 ten name van Het Gilde van Vrijwillige Molenaars te Steenwijk

Bliksemafleidercontrole

Coördinator L.J. (Leo) Tiggelman,
Livius 7, 3962 KD Wijk bij Duurstede, tel. 06-22004848, b.g.g. 0343-575684
bliksemafleidercontrole@vrijwilligemolenaars.nl

Gildeverzendingen

H.P.A. (Hub) van Erve,
Hoevense Kanaaldijk 9, 5018 EA Tilburg, tel. 013-5362100
verzendingen@vrijwilligemolenaars.nl

Steunpunt Molenbiotoop

De Hollandsche Molen (emailadres DHM@molens.nl),
Zeeburgerdijk 139, 1095 AA Amsterdam, tel 020-6238703,
fax 020-6383319

Abonnement niet leden

Niet leden van het Gilde kunnen zich abonneren op de Gildebrief door donateur van het Gilde te worden voor het minimale bedrag van 15 Euro.

In dit nummer:

De Kam, redactie, website	3
Biotoopprijs Wissinks Møl	4
Wind van de zwaluwen	7
B. van de Voort	7
Rondom molens 4	8
Jaarvergadering 2009	13
Jaarverslag 2008	14
Financieel jaarverslag	16
Bliksemafleidercontrole	18
Boekenmolen	20
Herziening molenaarsopleiding 8	21
Puntkomma	22
Historische filmbeelden van molens	23
Verenigingsnieuws	24
Meestermolenaar	27

Foto voorzijde : Molen de Schermer, foto Joos Lensink.

Redactie Gildebrief

Samenstelling

H.P. (Huub) van Est, (eind)redacteur
Zenegroen 302, 8935 KP Leeuwarden
058 2890704, redactie@vrijwilligemolenaars.nl
Jo Meessen
H.B. (Hein) Steinz
Jan Jansen, bestuur GVM
A. (Alice) de Wit, schrijft en regisseert Rondom Molens

Vormgeving en druk

Drukkerij de Bunschoter, 033-2997999

Kopij en mededelingen

Kopij voor het **juninummer** van 2009 moet in het bezit zijn van de redactie **voor 10 mei 2009**. Voor een latere aanlevering dient men te overleggen met de redactie.
Teksten (al dan niet met foto's) kunnen worden aangeleverd per email. Bij voorkeur in Word op emailadres redactie@vrijwilligemolenaars.nl.
Overzicht van stukken, zo goed mogelijk in volgorde aangegeven. Neem voor het meezenden van foto's even contact op met de eindredacteur.

De voelsprietten van het Gilde

En dan hoor je om me heen: "Ja, dat heb ik laatst ook gelezen, erg interessant", of "Leuk stukje hoor, moet je vaker doen". Dan moet je als redactie eerlijkheidshalve toegeven dat ideeën vaak ontstaan nadat je eerst geïnformeerd bent. Waar komt die informatie dan vandaan? Soms heb je wat gelezen, soms hoor je wat op een bijeenkomst. Zo werkt dat, maar niet altijd optimaal.

Natuurlijk zouden meer mensen je van informatie moeten voorzien. En de redactie, nee die kan het ook niet in z'n een-tje met een paar redactieleden en wat contactpersonen en correspondenten die zorgen voor informatie. Dat werkt wel,

maar het kan beter. De beste informatie komt vanuit het veld, vanaf de werkvloer. Daar ligt de kennis en informatie voor allerlei verhalen, anekdotes, wetenswaardigheden en invalshoeken die interessant en het waard zijn om door te vertellen. Dat vraagt betrokkenheid van molenaars en lezers. Zij kunnen door iets op papier te zetten de redactie ondersteunen om variatie te brengen in de artikelen en verhalen die ook voor anderen de moeite waard zijn om te lezen. "Ja, maar ik ben niet zo goed in het schrijven van een verhaal" hoor je dan vaak. Dat is niet erg. De redactie vindt dan meestal wel een oplossing voor dat probleem. Vaak onderschat men zichzelf ook wat dat betreft. Dus schrik er niet voor terug je verhaal aan het papier toe te vertrouwen. Of bel met de redactie.

Wees er van overtuigd dat de redactie net zo nieuwsgierig is naar de ervaringen, verhalen en meningen van molenaars en lezers als ook de lezers van de Gildebrief. De Gildebrief is immers het blad van, voor en door molenaars.

De redactie

De nieuwe website al gezien?

Eind november van het afgelopen jaar is onze geheel vernieuwde website "in de lucht gegaan". De oude website had inmiddels na al die jaren niet die uitstraling die we van een wervende website verwachtten en hij was ook niet erg gemakkelijk te onderhouden.

Onze penningmeester kreeg het voor elkaar dat de RACM (Rijksdienst voor Cultuur, Architectuur en Monumenten) bereid werd gevonden een flink bedrag subsidie te doneren en na het opvragen van enkele offertes door webmaster Frans Tullemans werd het ontwerpen en ontwikkelen gegund aan de firma Alletha te Son en Breugel.

De nieuwe website dient als wervingsinstrument en eveneens als besloten portaal voor alle leden van Het Gilde van Vrijwillige Molenaars. Geïnteresseerden vinden op de website informatie over het Gilde, het werk van een vrijwillige molenaar en de opleiding. Ook kan men er het aanmeldingsformulier downloaden.

Iedere lid heeft na het inloggen toegang tot het afgesloten deel van de website. Zo kun je als lid je eigen gegevens uit de ledenadministratie inzien, terwijl de afdelingsbesturen de ledenlijst van hun eigen afdeling kunnen opvragen. Ook zijn er diverse verenigingsdocumenten in te zien en krijg je als lid toegang tot specifiek verenigingsnieuws en de Gildewinkel.

Inloggen gaat als volgt:

De **gebruikersnaam** wordt gevormd door de cijfers van het lidnummer. Dit staat op de adreswikkelt van de Gildebrief en het maalboekje. Het **wachtwoord** wordt gevormd door het lidnummer plus postcode (zonder spaties en letters in hoofdletters!!!).

Frans Tullemans

De Kam

Daar zit je dan in Rome. Vanuit mijn appartement heb ik uitzicht op de Aureliaanse muur, die in 265 na Christus is gebouwd en talloze keren is aangepast, uitgebreid en verbouwd en nu als monument van 13 km lang door Rome slingert. Vanuit mijn kantoor bij de FAO kijk ik naar het Colosseum en probeer ik uit te rekenen hoe sterk de veehouderij in de toekomst bijdraagt aan klimaatverandering. Frans Tullemans neemt mijn taak als voorzitter tijdelijk over en doet dat voortreffelijk. Ik kijk van een afstandje mee. Vanaf een afstand kun je ook eens anders naar de vereniging en de onderwerpen molens en molenaars kijken.

Eén van de dingen die ik zocht te midden van al die oude spullen in Rome, was de samenhang tussen de dingen en het verhaal erachter. Wat is het verband tussen al deze bouwwerken en restanten daarvan, wat is het verhaal erachter? Wie leefden er, wat deden ze, waarom is het zo gebouwd? Veel gegevens kun je vinden in boeken en op internet. Maar er hoort nog iets bij. Dat is het verhaal en de beleving van mensen. Dat is het immateriële erfgoed, waar de RACM en DHM het over hebben.

Het Gilde en de molenaars leveren daaraan een belangrijke bijdrage en wil dat verder uitbouwen. Natuurlijk is de molen onze hobby. En natuurlijk beginnen we niet in de eerste plaats uit idealisme over behoud van het culturele erfgoed aan deze hobby. Ons verdiepen in de molenmaterie en het verhaal erachter en er over vertellen aan bezoekers gaat vanzelf. In het voorstel voor de nieuwe exameneisen die GVM en examencommissie van DHM samen hebben opgesteld komt deze rol van de molenaar ook beter naar voren.

Voor het behoud van de molen als immaterieel erfgoed zou het intensiever samen optrekken van DHM, GVM, GFM (ja, ook de Friezen), AKG en Vereniging van Molenmakers een goede zaak zijn. Dat levert dan een vruchtbare discussie op over de eerste conclusie van het visiedocument van DHM.

Theun Vellinga, voorzitter

Wind voor Wissinks Møl

De Evert Smitbiotoopprijs 2008 werd door het Gilde van Vrijwillige Molenaars op 23 januari 2009 uitgereikt aan de Stichting Wissinks Møl. De stichting ontving de jaarlijkse prijs, een oorkonde en een cheque, uit handen van de waarnemend voorzitter van het Gilde Frans Tullemans voor haar vasthoudendheid en inzet gedurende zo'n 20 jaar om de molenbiotoop erkend te krijgen en te verbeteren. Hieronder het verhaal over de inzet van de stichting.

Wissinks Møl

De molen, ook wel bekend als de Stenderkast, is een "oude tante" zo drukte Willem van Heek, voorzitter van de Stichting Wissinks Møl, het bij de opening uit. In 1802 bouwde boer Wissink de molen op een Twentse es (heide) vlak bij het huidige Usselo. Een open landschap waar het vangen van wind eenvoudig was. Zo hoopte hij zijn armoedige bestaan te verbeteren.

Aan het begin van de vorige eeuw kwam daar verandering in door de opkomst van andere vormen van energiegebruik. Het loonde nauwelijks meer. De molen kwam in 1920 in handen van de familie van Heek, een geslacht van textielabrikanten in Enschede. De van Heeks waren niet alleen fabrikanten maar ook liefhebbers van kunst, cultuur en natuur. De bedoeling was dat de molen in hun park terecht zou komen. Dit moest een soort open-

luchtmuseum worden. Maar tussen de bomen paste hij niet. De molen kwam in handen van Natuurmonumenten en in 1921 verplaatst naar het Buurserzand.

Boompje groot plantertje dood

In 1982 werd de Stichting Wissinks Møl de nieuwe eigenaar. De biotoop in het Buurserzand was slecht en kappen van bomen in een natuureservaat kwam natuurlijk niet in

Op de foto links hiervan nemen de voorzitter en secretaris de oorkonde in ontvangst, hierboven wordt de cheque getoond.

aanmerking. Als eerste bewerkstelligde de stichting dat de molen weer op zijn oorspronkelijke plek in Usselo werd teruggeplaatst. Voorwaarde daarvoor was dat hij weer zou draaien.

Aanvankelijk gaf dat weinig problemen want de eiken en Amerikaanse eiken die in de omgeving waren geplant waren nog klein. Al hoorden ze er eigenlijk niet thuis volgens een deskundige van het ministerie van landbouw. Volgens laatst genoemde was dit es-land-schap door wildgroei en willekeurige boomplanting "vereikt". Maar bomen groeien groot en belemmerden steeds meer aan alle kanten de windvang van de molen. Ze ontnamen ook het zicht op dit bakken in het landschap. Vanaf het begin heeft de stichting hiertegen actie ondernomen en streefde zij naar het vastleggen van een molenbeschermingszone.

Biotoopverbetering

Daarna begon de actie om de omgeving zo veel mogelijk in overeenstemming te brengen met de eisen zoals die voor de molenbiotoop

door De Hollandsche Molen (DHM) zijn geformuleerd. Daarvoor moesten bomen gekapt worden. Er volgden vele gesprekken met gemeentelijke en provinciale instanties en eigenaren in de omgeving om een redelijke biotoop te bereiken en te handhaven. Daarbij werd samengewerkt met de Werkgroep Biotoop van DHM, Het Oversticht en de Stichting de Overijsselse Molen (SOM). Er werden metingen gedaan met behulp van iemand van de Universiteit Twente, rapporten opgesteld en gezorgd voor berichten in de regionale lokale pers van vergaderingen hierover. De gemeente reageerde terughoudend. De toenmalige wet- houder was beducht voor de groenlobby. Ook in Usselo was niet iedereen daar blij mee. Wel had de overgrote meerderheid van de bewoners, die lid waren van de Vereniging Wissinks Møl, alle begrip voor de noodzake- lijke kap. Het praten en overtuigen met veel pauzes duurde lang, maar er waren genoeg ingrediënten om uiteindelijk een aanvaardbaar resultaat te bereiken.

Ogen en oren

"De molenaars zijn de ogen en oren, de belangrijkste mensen voor de instandhouders van molens", zoals de secre- taris van de stichting John Meinema memoreerde in zijn voordracht. Het waren op een gegeven moment dan ook de drie molenaars, Herman Soer, Anton Verheijen en Ben Trienekens, die hun ongenoegen over de windvang uitten en aangaven dat ze bijna niet meer konden

draaien. Ze wezen er ook op dat daardoor de molen begon te trillen en te schudden en vroegen zich af of het nog wel verantwoord was om de molen te laten draaien. Dit werd veroorzaakt door de ongelijkmatige belasting van de wieken. Het gevolg van de hoge bomen die vooral op het hoogste punt voor een wervelende turbulentie van de wind op de wieken zorgden. De verzekeringsmaatschappij was hier niet gelukkig mee en vond dat dit euvel verholpen moest worden, wilden ze verzekerd blijven. Een stevig argument voor de wensen van de stichting dus.

Wind mee

Er werden de nodige bezwaarschriftprocedu- res gevoerd tegen de kap. Maar behalve het verzekeringsargument kon worden geprofi- teerd van een aantal andere voor de biotoop gunstige ontwikke- lingen. De bovengenoemde opvatting van de deskundige van het Ministerie van LNV was er daar een van. Andere waren het 200-jarige bestaan in 2002 en de slechte staat van de Amerikaanse eiken in de Helmerstraat (gemeente!). De ontdekking dat deze bomen in de jaren 20 als overtollig pootgoed waren geplaatst door een boomkweker in de toen- malige gemeente Lonneker. De medewerking van Rijkswaterstaat die be- reid was om voor de dubbele rij bomen langs de Haaksbergerstraat een kapvergunning bij

De bomen rechts geven aan hoe de biotoop overal was.

Ook vanaf de molen is de verbetering goed te zien.

Gedenksteen ter gelegenheid van de herplaatsing op de oude plek

de gemeente Enschede aan te vragen en de schriftelijke steun en bijval van uiteenlopende moleninstanties, waaronder de "The International Molinological Society" (TIMS). Het alternatief van Meteo Consult, waarin werd voorgesteld langs beide bovengenoemde straten een "gat" van 50 meter te kappen, zodat de wind van ZW naar NO of omgekeerd zou kunnen waaien. Maar dit ging voorbij aan het feit dat de windrichting niet stabiel is en statisch uit één richting waait. Iedere beetje ervaren molenaar of zeiler kan je dat vertellen. Een onzinnige gedachte dus.

Molenbeschermingszone

Het bereiken van een verbeterde biotoop is één ding. Maar garantie voor het ook kunnen handhaven van de betere biotoop kan alleen worden gegarandeerd als er een molenbeschermingszone (MBZ) door de gemeente wordt ingesteld. De adviseur van de gemeente die met regelmaat onze bestuursvergaderingen bezocht raakte hiervan ook overtuigd. Hij maakte er op ons verzoek werk van en dat heeft er na het nodige overleg toe geleid dat

er een MBZ tot stand kwam. In goed overleg met betrokken partijen kwam er een kapplan tot stand en konden langs de bovengenoemde twee wegen 48 bomen worden gekapt. Kort daarna bereikten de stichting twee merkwaaardige berichten. De Dienst Landelijk Gebied (DLG) van de provincie in Zwolle meldde dat zij bezig waren met de herinrichting van de gebieden rond de molen waarbij lange rijen hooggroeiers zouden worden geplant. Uitvoering daarvan zou geschieden door de Commissie Landinrichting van de gemeente. De stichting was daarover niet geïnformeerd, maar wel verwonderd dat de van kracht geworden MBZ daarbij niet in acht was genomen. Toen bleek dat de MBZ-regeling een omissie bevatte en niet overeenstemde met de molenbiotoop, zoals die door DHM is geformuleerd. Dit is hersteld en de DLG kon worden bewogen dienovereenkomstig de hooggroeiers te verwijderen.

En toen was er feest

Bij het kappen van de bomen hebben de molenaars gejuicht omdat ze weer behoorlijk

konden gaan draaien en de bezoekers weer in hun enthousiasme konden gaan laten delen. Welke inspanningen er voor een goede biotoop moeten worden gepleegd blijkt uit het verhaal over de ongeveer twintig jaar die de stichting hiermee bezig is geweest. Duidelijk blijkt hieruit dat het ontbreken van de plicht bij de overheid om een MBZ in te stellen voor molens tot jarenlange procedures voor het behoud van de molens en tot dalend enthousiasme bij vrijwillige molenaars leidt. En zonder deze enthousiastelingen en enthousiaste stichtingen draaien molens nu eenmaal niet. Het resultaat rechtvaardigt voor alle betrokkenen bij Wissinks Møl alleszins de biotoopprijs. Dat werd gevierd met koffie en gebak met de Stendermolen erop en daarna een drankje.

Huib van Est

Met dank aan John Meinema die zorgde voor de gegevens.

Foto's: Joost Lensink, Huib van Est.

De molenaars die weer kunnen draaien met "hun" molen

De geschiedenis van de molen en de biotoop wordt geschetst door de secretaris

De Wind van de Zwaluwen

Als het om wind gaat zijn molenaars ondergewaardeerde ervaringsdeskundigen. Zij kunnen beter dan wie ook aangeven hoe grillig wind kan zijn. Zij kunnen je vertellen dat de sterkte van de wind geen seconde constant is en dat ook de richting van de wind weinig stabiel is. Verschijnt er een wolkje voor de zon dan heeft dat invloed op de sterkte van de wind of de stabiliteit van de richting.

Windrichtingen

In Nederland hebben we weinig poëtische namen voor wind. We beperken ons tot technische benamingen als Noord, Oost enz. Of benamingen daar tussen in. Soms nog begrippen als aanlandige of aflandige wind. Elders in Europa hoor je nog wel eens van de Boreas of de Föhn. Maar daar houdt het zo ongeveer mee op.

Bij de uitreiking van de biotoopprijs moest ik denken aan het boekenweekgeschenk van twee jaar geleden. Geert Mak schreef toen een verhaal over De Brug in Istanbul die over de Bosporus is gebouwd en wat hij daar beleefde. Hoewel het boekje daar niet over gaat kregen de hoofdstukken allemaal een titel met de naam van een wind. Op de brug wordt onderscheid gemaakt naar richting en jaargetijden. Ze worden alle geassocieerd met de verschijnselen die er bij passen.

Poëtische namen

Winden uit het westen dragen namen als "aangename stormen", "storm van de merels" of "storm van de koekoek". Uit het oosten komen winden als "vissenstorm" die in de zomer verkoeling brengt en in andere jaargetijden regen. In het oktober brengt de "vissenstorm" scholen tonijn en andere vis naar de Bosporus. In het voorjaar heb je "storm van de zwaluwen" en "de zwanen". En in de winter brengt de Noordoostenwind de Boreas. Vrolijke zomerse winden dragen namen als "storm van de gepofte kastanjes", van de "zwarte en rode pruimen", de "meltemi", en de storm van de "windmolens". De laatste naam heeft een ongunstige bijklank. In vroeger tijden woonden de rijken boven aan de heuvels en stroomde hun vuil en pis de heuvel af naar de lager gelegen arme buurten.

Op z'n Hollands

Ook in Nederland zou je windrichtingen en seizoenen met elkaar kunnen verbinden. Niet voor niets was het achter poldermolens goed vissen. Door het bemalen komt het water in beweging en wordt daardoor voedselrijk. Met wat wind erbij wordt het er misschien ook wel druk. Wind van de vissen?

Een aanhoudende strakke oosten- of noordoostenwind zorgt voor ijs op meer en plas. Tourtocht- of Elfstedenwind?

Zo zou het wat fantasievoller worden. Maar niet alleen dat. Het zou ook de betekenis van de biotoop voor natuur en landschap versterken en de zichtlijnen op molens in de bebouwde omgeving een grotere belevingswaarde geven voor ieder met oog voor zijn of haar omgeving.

Molenaars zijn weerkeners bij uitstek en kunnen de betekenis van de winden invullen als geen ander. De biotoopprijs wordt niet voor niets uitgereikt. Maar één zwaluw maakt nog geen zomer.

Huub van Est

Mijnes!

"Van wie is deze molen?" Een veelgehoorde vraag van bezoekers en eentje die minder eenvoudig te beantwoorden is dan je op het eerste gezicht zou denken. Eigenaar van de molen is de gemeente, maar kan je daarmee ook zeggen dat de molen van de gemeente is? Telkens als een bezoeker deze vraag stelt moet ik aan een voorval denken dat mij zo ongeveer drie jaar geleden overkwam.

Aan het begin van de gebruikelijke zaterdagmorgen liep ik op de molen af, sleutel in de hand en vol goede moed. Maar al van een afstand voelde ik het, er was iets duidelijk niet in orde. Door de stelling heen was het al te zien: de kruiketting was anders vastgemaakt dan ik het altijd doe. Eenmaal binnen werd het alleen maar erger: de bezem stond in het verkeerde hoekje, het luik naar de kap was dicht terwijl ik die altijd open laat, het verkeerde koppel stenen stond in het werk en tot overmaat van ramp waren de afzetkettinkjes gedurende een gehele halve minuut onvindbaar omdat ze aan het verkeerde haakje hingen! De gruwelijke waarheid werd mij snel duidelijk: iemand anders had met zijn vieze tengels aan mijn molen gezeten. Nog veel erger, iemand anders had met mijn molen gedraaid! MIJN molen, zomaar mee gedraaid!

Wanneer ik een striptekenaar zou zijn in plaats van columnist, had ik mijzelf met rode, draaiende ogen, een vertrokken mond en gifgroene wolkjes van pure woede uit mijn oren getekend. Nou ben ik dus columnist en geen striptekenaar, maar u begrijpt mijn gemoedstoestand van het moment.

Een vlugge blik in het draaiboek helderde de situatie op: een molenaar uit een naburig dorp had met mijn molen gedraaid omdat zijn eigen molen in restauratie is. Ik had hem er nota bene zelf toestemming voor gegeven! Enigszins beschaamd zette dit mij aan het denken van wie de molen is. De eigenaar van de molen is weliswaar de gemeente, maar na zo veel jaren draaien is de molen eigenlijk gewoon van mij.

Dus telkens als een bezoeker vraagt "van wie is deze molen?", gaan mijn ogen een beetje draaien en voel ik een zweem van gifgroene wolkjes om mijn oren. Beleefd antwoord ik "de gemeente is eigenaar van deze molen". Het had niet veel gescheeld of ik had de onschuldige bezoeker de waarheid in het gezicht geroepen: "mijnes, mijnes!".

Oude en nieuwe windmolens, molenaar en windturbine- exploitant Wim Meerkerk

Een interview over windenergie bracht ons op de Oudendijkse molen, een wipmolen uit 1683 bij Noorderloos in de Alblasserwaard. We vonden het zo'n interessant onderwerp dat we het de Gildebrieflezers niet wilden onthouden.

Tekst: Alice de Wit

Fotografie: Margreet van Beusekom

We melden ons na een autorit door de polder bij de brievenbus aan de weg, daar moeten we even bellen zodat molenaar Wim Meerkerk ons met het motorbootje op kan halen. De molen draait aan de andere kant van het water achter wuivend riet. We varen met hem mee naar de molen.

De kracht van de wind

Wim Meerkerk is een actief mens. Als molenaar en met zijn bijvoorbeeld De Wilde Wind. Vanaf begin tachtiger jaren houdt hij zich bezig met oude windmolens. Hij ontdekte de kracht van de wind. 'Het was in de tijd na de oliecrisis en ik vond het een goed idee om een klein windmolentje achter de boerderij van mijn ouders neer te zetten om zo stroom op te wekken! De wieken van het molentje hadden een spanwijdte van 8,7 meter en het was 20 meter hoog. De aandrijving bestond uit een Hansen tandwielkast. Een goed concept, want nu 25 jaar later is het molentje nog steeds in bedrijf.

Hij werd ook actief in de molenwereld. Hij heeft zijn opleiding gedaan bij het GVM, heeft met diverse molens gedraaid, lesgegeven en hij is examinerator bij Vereniging De Hollandse molen.

Vanaf 1989 woont hij op de Oudendijkse molen en maakt zo'n 7 ton omwentelingen per jaar. Hij vindt dat hij één van de mooiste molens heeft van Nederland op de mooiste locatie. Als bijzonderheden noemt hij de binnenwipstok in het bovenhuis, één roede die voorzien wordt met het Van Busselwieksysteem en de molen is voorzien van het snelste scheprad van Nederland.

B.V. De Wilde Wind,

Wim Meerkerk is met zijn b.v. De Wilde Wind, exploitant van zes windturbines. Verder houdt hij zich bezig met het ontwikkelen van nieuwe windmolenparken in Nederland. Zijn doel is om zo veel mogelijk groene stroom te

produceren om zo duurzame energie te bevorderen, die onuitputtelijk is en geen schade toebrengt aan het milieu. Hij houdt kantoor op zijn molen.

'De windenergiebranche heeft zich door de

'Het kost minstens 8 jaar om een project voor te bereiden en te ontwikkelen'

jaren heen verder ontwikkeld. Ik hield deze ontwikkelingen nauwlettend in de gaten. In 1998 werd de beroemde elektriciteitswet aangenomen, dat hield in dat iedereen die stroom opwekte dit aan het net mocht leveren. Mevrouw Jorritsma heeft deze wet nog in gang gezet.'

Wim Meerkerk

Heb je een opleiding gevolgd in deze richting? 'Ik ben technisch opgeleid en heb levensmiddelentechnologie gestudeerd aan de Hogeschool in Delft. Het proces van het verwerken van levensmiddelen gebeurt hoofdzakelijk door middel van machines. Ik ben procesoperator geweest en later als levensmiddelen-technoloog- onderzoeker bij Mona. Ik heb dus wel iets met techniek!'

Start van zijn eigen bedrijf

In 1999 startte hij zijn eenmanszaak. Hij begon met het zoeken van locaties om projecten te ontwikkelen voor windenergie. 'Niet langs de kust, want die was al bezet, maar een strook daar vanaf. Zeeland, Utrecht, Noord-Brabant, Zuid-Holland. Hij begon de mogelijkheden te onderzoeken door contacten te leggen op verschillende bestuurlijke niveaus. Bij provincies en gemeentes. 'Het kost minstens 8 jaar om een project voor te bereiden en te ontwikkelen! Hij liep tegen allerlei zaken aan. '90 % van je werk mislukt gewoon. Ik loop

Deze molen wordt ook wel de Arkelse - of Lutjesmolen genoemd

tegen onwil aan van gemeentes en huiseigenaren of het subsidiebeleid geeft problemen. Je hebt met veel factoren te maken als je een windturbine wilt plaatsen: de omgeving, de aanwezigheid van radar, geluidsoverlast en slagschaduw voor omwonenden, de natuur, waaronder de vogels, het landschap, gasleidingen, „straalpaden,‘

Straalpaden? 'Ja, er wordt op een bepaalde frequentie dataverkeer door de lucht gestraald. Je hebt duizend en één dingen waar

je rekening mee moet houden. Zo zijn er ook laagvlieggebieden voor vliegtuigen en vliegroutes voor straaljagers. In Nederland is 5 tot 10 % van de ruimte geschikt voor windenergie. Een feit is ook, hoe groter de windturbine wordt, hoe meer weerstand hij oproept.'

Wim vertelt dat er opinieonderzoek is gedaan onder de Nederlanders over windenergie. 13 % is tegen. Dat valt mee, zou je zeggen, maar deze kleine groep gaat wel steeds harder roepen. Hun suggestie is om windparken in zee te bouwen.

Heb je er, gezien de tegenwerking, nooit aan gedacht om ermee op te houden?

Voor Wim geen denken aan. 'Je moet 't als een uitdaging zien. Ik heb veel plezier in mijn werk. Ik heb wel eens gelezen: Een mens kan veel hebben, maar de sleur breekt hem op. Dat geldt voor mij ook, als het lukt geeft het een enorme kick!'

Windpark bij Rotterdam

In 2003 boekte hij zijn eerste succes. Na jaren van voorbereiding kon hij 6 windturbines bij Rotterdam laten bouwen, richting Spijkenisse na de Botlektunnel naast het kanaal. Ze zijn van het Duitse merk Enercon, type E66. Dat is een 2 megawatt machine, die maximaal 2000 KW per uur kan produceren. Hij is 120 meter hoog en heeft een vlucht [wiekdiameter] van 70 meter.

Enercon bouwt een ander type windturbine, omdat in het aandrijfproces de tandwielkast ontbreekt. Wel is de turbine uitgerust met 3 pitsmotoren [om de rotorbladen te verdraaien] en 6 kruimotoren om de rotorbladen (de wieken) naar de wind te draaien. Bovenop de kop van de turbine staat de bliksemafleider, een windvaan en windsnelheidsmeter.

Wim vindt dat turbines zonder tandwielkast, minder onderhoudsgevoelig zijn.

De exploitatie van de 6 windturbines was een forse investering. Per stuk kostten ze 2 miljoen euro, dat is bij elkaar 12 miljoen. Het plaatsen inbegrepen. De turbines gaan

Het snelste scheprad van Nederland, 1.65:1

zo'n 20 jaar mee. Vier keer per jaar vindt er onderhoud plaats. Hij heeft een onderhoudscontract afgesloten. De praktijk heeft uitgewezen, dat de beschikbaarheid van de turbines zeer hoog is. Dat ze weinig stilstaan vanwege storingen.

Al met al is het een heel proces om een windmolen geplaatst te krijgen. Nadat de locatie geregeld is, koopt Wim de turbine in bij de producent. In dit geval Enercon. Vervolgens moet de turbine geplaatst worden. Dit besteedt hij allemaal uit. Eerst worden er toegangswegen naar de plek aangelegd. Dan wordt er een betonnen fundatie gemaakt, dit duurt ongeveer 2 maanden. Daarna wordt een grote kraan in delen aangevoerd d.m.v. een konvooi bestaande uit zo'n veertien vrachtwagens. Daarna wordt de turbine in 9 delen aangevoerd. Een mast van de Enercon E66 weegt in totaal 200 ton. In een paar dagen worden de mast en de turbine op de fundatie gezet. 'Als dat gebeurt moet je natuurlijk geen wind hebben!' Als de turbine in z'n geheel staat, wordt de elektrische aansluiting uitgevoerd.

De 6 turbines bij Rotterdam voorzien 9000 huishoudens van groene stroom, dat is ongeveer 27 miljoen kilowatturen per jaar.

'De 6 turbines bij Rotterdam voorzien 9.000 huishoudens van groene stroom'

Stroom is geen stroom

'Stroom is geen stroom,' Wim legt uit wat hij bedoelt met deze uitspraak. Het is belangrijk dat de stroom in balans is, dus continu

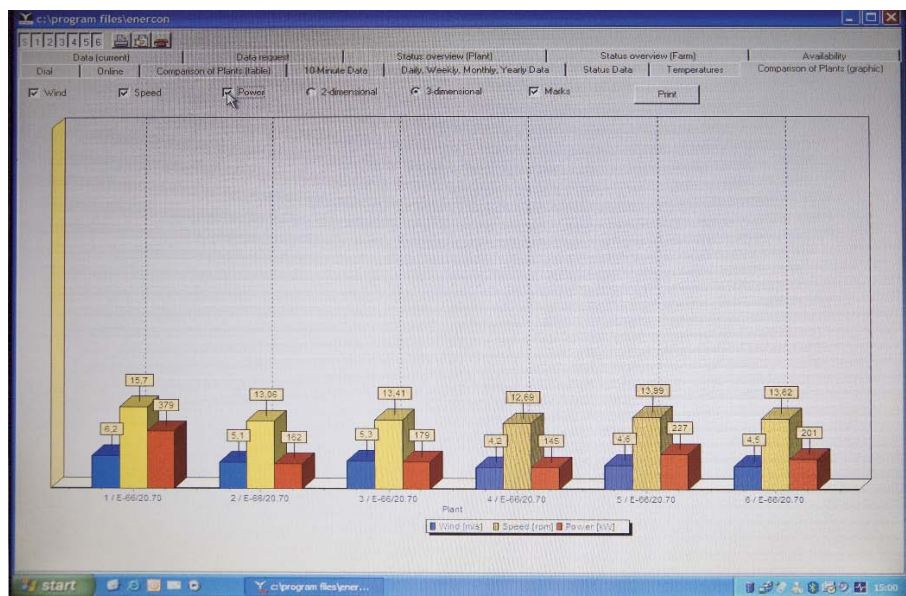

dezelfde frequentie heeft. Dan praten we over 50 Hertz. Wijkt dat teveel af, dan gaan apparaten en machines kapot. 'Je krijgt een boete als je blindstroom produceert, dat is stroom die in onbalans is.'

Windturbines zijn grillig in het produceren van stroom. Ze zijn afhankelijk van de sterkte van de wind. Ook huishoudens zijn grillig in

'Nee, alleen als je het Europees aanpakt.'

Verder zijn er nog andere groene energiebronnen te gebruiken, zoals zon en water. Met creatieve oplossingen moet het volgens hem mogelijk zijn om in Europa 50 % van de energie duurzaam op te wekken. Op dit moment zit Nederland op 4,5 % groene stroom.

Op dit staafdiagram (SCADA), blauw: windsnelheid, geel: toerental en rood: de productie van de 6 windturbines

hun stroomafname. Hoe meer huishoudens, hoe meer balans er is in de afname van stroom. Hoe meer windturbines er produceren des te minder extra investeringen er nodig zijn om de onbalans op te vangen.

'Ook met elektrische auto's zou je veel kunnen doen. 's Nachts, als er minder vraag is naar stroom kun je ze opladen. Het zijn potentiële energiedragers. Er zijn mogelijkheden zat.'

Hij noemt de bedrijven waar hij als stroomproducent mee te maken heeft. Het bedrijf Stedin, de netbeheerder, beheert de kabels die in de grond liggen en zorgt voor de aansluitingen en controleert de hoeveelheid groene stroom.

Dus groene stroom is geen fabeltje?

'Nee, de netbeheerder meet en geeft het door aan Certiq. Dan wordt de groene stroom voorzien van een certificaat. Ik word door het bedrijf Enerq uitbetaald, dat is een onderdeel van Tennet, die de hoogspanningsmasten beheert.'

Is het mogelijk om de stroom met windturbines helemaal groen te krijgen?

Inbellen

Wim haalt zijn laptop om het een en ander te laten zien. Hij kan inbellen naar zijn zes windturbines en precies zien hoe ze er bij staan. Alle gegevens van iedere turbine staan apart aangegeven, zoals het toerental, vermogen, windsnelheid, temperatuur, productie, enzovoort. Diverse tabellen bevatten een schat aan gegevens. Je kunt alles bekijken. De productie per dag, per maand, per jaar, enzovoort.

Het is mogelijk om op een afstand met de mobiele telefoon of via internet de turbine te stoppen en op te starten. Heel veel dingen doet de machine zelf, zoals resetten. Alleen bij ijzel lukt dat niet, omdat er door ijsafzetting op de rotorbladen een gevaarlijke situatie kan ontstaan voor de omgeving. In zo'n geval gaat Wim zelf de turbine handmatig opstarten.

Door de mast lopen de stroomkabels. Als de wind van richting verandert zetten de kruimotoren de gondel (kop) op de wind. De kabels kunnen 3 rotaties opgedraaid worden en met weinig wind draait de gondel zelf terug. Staat de turbine bij storm stil? 'Nee, hij stopt

Enkele windmolens in het open Hollandse landschap

niet door de stormcontrol die erop zit. De rotorbladen worden in een andere hoek gezet, zodat ze minder wind vangen. Dan gaat hij ook minder produceren. Windkracht 6 is ideaal, dat is lekkere trek!

Als storings structureel worden en de molen ze zelf niet op kan lossen, dan stuurt hij zelf een statusmessage naar de centrale van Enercon in Duitsland. Die mensen bekijken het probleem en sturen er als het nodig is een onderhoudsploeg naartoe. Al deze acties kan Wim bekijken bij de status van de turbine.

Plannen voor de toekomst
Het is belangrijk dat er bij de mensen meer draagvlak komt

voor een windturbine in hun omgeving. De mensen moeten de kans krijgen om zelf te investeren in groene stroom, zodat zij mee kunnen profiteren van de opbrengst. Op die manier staan zij anders tegenover de nadelen (geluid en zicht) van een windturbine in hun leefomgeving. Overigens is geluidsbeleving erg afhankelijk van de locatie. Op een plek waar al veel omgevingsgeluiden zijn, zal men de turbine als minder storend ervaren, dan op een doodstille plek.

Ook in het buitenland is Wim actief. Hij wilde een nieuwe markt ontdekken. Ieder land heeft zo zijn eigen problemen en mogelijkheden. Zo worden er in India veel oudere turbines neergezet, die eerst in Europa gestaan hebben.

Die handel is niks voor hem. 'Ik wil

alleen maar nieuwe turbines verkopen, want ik ga voor kwaliteit. Het moet goed zijn.'

Hij zou graag in de toekomst nog zo'n joekel neer willen zetten. De locatie zou dan bijvoorbeeld een industrieterrein kunnen zijn.

Wim hoopt in 2010-2011 weer te kunnen bouwen. Hij is bezig met drie windturbines die stroom zullen op gaan wekken voor zijn eigen dorp Giessenlanden. Het is toch prachtig om vanuit je eigen huis je eigen windturbines te kunnen zien? We wensen Wim veel succes met het verwezenlijken van groene stroom en met zijn andere molenactiviteiten.

Ledenvergadering 2009

UITNODIGING

VOOR DE LEDENVERGADERING 2009 VAN HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS

De algemene ledenvergadering voor leden en donateurs van het Gilde van Vrijwillige Molenaars vindt plaats op de gebruikelijke eerste zaterdag in april: zaterdag 4 april 2009 om 10.00 uur.

De zaal is vanaf 09.30 uur open.

De vergadering wordt dit jaar gehouden in Zalencentrum Concordia in Woerden.

Zalencentrum Concordia

Kerkplein 7

3441 BG Woerden

Telefoon 0348 - 412052

Bij aanvang kunt u aangeven of u gebruik wilt maken van de lunchkaart.

OCHTENDPROGRAMMA

10.00 uur: Algemene ledenvergadering

1. Opening en woord van welkom door de voorzitter.
2. Bestuursmededelingen.
3. Vaststellen van de notulen van de ledenvergadering 2008 opgenomen in Gildebrief 1/2009.
4. Jaarverslag 2008 van de secretaris, opgenomen Gildebrief 1/2009.

ADRES EN ROUTEBESCHRIJVING.

Openbaar vervoer

Woerden Station: via het centrum is het 10 minuten lopen naar Zalencentrum Concordia.

Auto

Routebeschrijving Et parkeren

Vanuit de richting Utrecht of Den Haag (A12) afslag Woerden.

Borden "Woerden centrum" volgen.

Onder de spoorbaan door.

Op T-kruising met verkeerslichten: linksaf.

Volg deze weg richting centrum.

!! Er zijn nu drie routes !!

A) Weg buigt naar links (voor de kerk langs): weg blijven volgen.

Direct links van de kerk op het defensie-eiland zijn ongeveer 130 parkeerplaatsen.

B) Weg buigt naar rechts:

Volg de borden Centrum Ring en de nieuwe parkeergarage

C) U volgt de borden station en parkeert aan de achterkant (zuidzijde).

Hier is voldoende parkeerruimte (gratis) en u loopt in 10 min door het centrum naar Concordia.

Let op: Heel het centrum is betaald parkeren.

5. Financieel verslag van het jaar 2008 van de penningmeester.
Verslag van de kascommissie.
Vaststelling van de jaarrekening.
6. Vaststelling begroting 2009.
7. Benoeming van de kascommissie en reservekascommissie.
8. Bestuursmutaties.
Frans Tullemans is aftredend en Frans stelt zich herkiesbaar.
Andreas de Vos is dit jaar aftredend, Andreas stelt zich niet herkiesbaar.
Kandidaten kunnen zich tot uiterlijk 31 maart a.s. schriftelijk of per email melden bij het bestuur: secretaris@vrijwilligemolenaars.nl.
9. Uitreiking certificaten Korenmolenaarscursus.
10. Rondvraag.
11. Sluiting.

Lunchpauze: 12.30 - 13.30 uur:

MIDDAGPROGRAMMA

13.30 uur:

Dhr Paul Vesters werkzaam bij Utrechts Landschap. houdt een inleiding. Over het beheer van de molens, in eigendom van het Utrechts Landschap.

Over het financiële beleid, biotoop, reilen en zeilen van de molenaars en de molens.

14.15 uur:

Dhr Mark Ravesloot, adviseur molenbiotoop bij De Hollandse Molen. Aan de orde komt: regelgeving en praktijkvoorbeelden waarin de biotoop centraal staat.

Er is gelegenheid om molenmaterialen te presenteren, wanneer u hiervan gebruik wilt maken, neem dan contact op met secretaris@vrijwilligemolenaars.nl. De leden kunnen in de lunchpauze kennismaken van de aangeboden materialen.

Uw aanwezigheid wordt zeer op prijs gesteld en we hopen dan ook op uw komst.

Het bestuur van Het Gilde van Vrijwillige Molenaars.

Jaarverslag over 2008

Bestuur

Bestuurssamenstelling

Sinds de ledenvergadering op 5 april 2008 in het Koninklijk Tropen Instituut in Amsterdam bestaat het bestuur uit: Theun Vellinga (voorzitter), Andreas de Vos (vice voorzitter), Andrien Muijsers (penningmeester), Joke Klinkspoor (secretaris), Jan Jansen (opleidingen), Joyce Beneker (biotoop), en Frans Tullemans (ledenadministratie). Hein Steinz was aftredend voorzitter en Petro van Doorne aftredend lid met opleidingen als aandachtsgebied. Het bestuur heeft maandelijks vergaderd op een, voor de bestuursleden centraal gelegen locatie, namelijk in Hoogland (nabij Amersfoort).

Ledenbestand

Per 1 jan 2008 heeft het Gilde 1990 leden.

Per 31 december 2007 heeft het Gilde 2013 leden.

Het aantal verzoeken om informatie in 2008:

Ledenbestand GVM		2008	+/-	2007	2006	2005
Geslaagde leden	windm.	1.017	20	997	961	949
	waterm.	42	5	37	28	30
Leden in opleiding	windm.	764	18	746	761	787
	waterm.	47	-4	51	49	42
Donateurs		38	1	37	36	38
Speciale donateurs		77	-4	81	92	96
Instructeur-vakmol.		20	-2	22	20	21
Buitengewone leden		34	-	34	35	37
Ereleden		7	-	7	7	7

Via de website: 138

Via de post (molenflyer): 30

Aantal mutaties via de database in 2008: 377

Bestuursexcursies 2008

Het Gildebestuur bezoekt jaarlijks een afdeling om met het afdelingsbestuur van gedachten te kunnen wisselen en voeling te houden met "het veld". Het bezoek aan de afdeling Noord-Holland (gepland 2007) moest verschoven worden naar 2008, waardoor in dat jaar het bestuur bij twee afdelingen op bezoek is geweest. Na Noord-Holland op 15 & 16 februari volgde op 12 & 13 december een bezoek aan de afdeling Noord-Brabant.

Afdeling Noord-Holland

gaf tijdens het gezamenlijke overleg een uiteenzetting van de ontwikkelingen die het afdelingsbestuur in gang heeft gezet. Een inventarisatie hoe de opleiding gestructureerd was, een onderzoek voor een nieuwe structuur waarbij tevens de ontwikkelingen rond opleiding van de windmolenaars van GVM in de gaten is gehouden. Daaruit is een nieuwe structuur ontwikkeld, die aansluit bij mogelijke verdere ontwikkelingen rond de nieuwe opleiding. Hiermee heeft de afdeling Noord-Holland de zaken weer goed op orde en is een goede basis gelegd om de toekomst met alle verande-

ringen die er nog aan gaan komen met vertrouwen tegemoet te zien. Er is een cyclus van theorieavonden, een vernieuwde lijst met gastgevend molenaars, een aantal nieuwe mentoren (instructeurs, maar dan net even anders) en de procedures om de diverse taken goed uit te kunnen voeren zijn helder geformuleerd. Kortom, men heeft de zaakjes goed voor elkaar. Afsluitend werd op de zaterdag een aantal molens bezocht: De Prinsenhof te Westzaan (vanwege de bijzondere restauratie), de Noorder M te Burgervlotbrug, De Hoop te Wieringerwaard en De Hoop te Wervershoof.

Afdeling Noord-Brabant

gaf tijdens het gezamenlijke overleg een presentatie van de situatie, ontwikkelingen en een aantal gesignaleerde zaken die nadere bespreking behoeften. Belangrijkste onderdeel betrof de rol van de instructeur binnen de opleiding: wat wordt er van hen verwacht en hoe kunnen deze mensen begeleid worden in het uitvoeren van hun taken. Denk aan coaching, tips t.b.v. pedagogische vaardigheden zodat het lesgeven op de molen makkelijker gaat. Het afdelingsbestuur werft actief gastgevend molenaars en maakt daarmee afspraken. Ook streeft men naar een gelijkmatige spreiding van instructeurs over de provincie. Minimaal 9 instructeurs met een overlap binnen een straal van 25km zodat een leerling binnen 25km van zijn woonplaats bij een instructeur terecht kan. Daarnaast organiseert de afdeling theorieavonden, excursies contactavonden etc. De algemene indruk is dat het afdelingsbestuur actief werkt aan het organiseren van de opleiding binnen de afdeling Noord-Brabant en het signaleren en oplossen van mogelijke knelpunten. Ook hier heeft men de zaakjes goed voor elkaar.

Afsluitend werd op de zaterdag een aantal (instructie)molens bezocht: Kerkhovense Molen te Oisterwijk, Collse Watermolen te 't Coll (Eindhoven) en de Sint Victor te Heeze. De standermolen te Asten stond ook op het programma, maar is door ziekte van de molenaar komen te vervallen.

Uitreiking diploma's 7 maart 2009

Examens

De examencommissie van "De Hollandsche Molen" heeft op 22 dagen geëxamineerd op 19 windmolens en 3 watermolens.

Voorjaarsexamens			
Windmolen:	35 kandidaten	32 geslaagden	91,5%
Watermolen:	2 kandidaten	2 geslaagden	100%
Najaarsexamens			
Windmolen	19 kandidaten	17 geslaagden	89,5%
Watermolen	2 kandidaten	2 geslaagden	100%
Totaal 2008	58 kandidaten	53 geslaagden	90%

Vergelijking slagingspercentages met voorgaande jaren:

2008	2007	2006	2005	2004	2003
90%	83%	84%	78,6%	75,5%	72,9%

Geslaagden proficiat!

Contactdag en opleidingsraad

Om de opleidingsraad (afdelingsbesturen, examencommissie en bestuur) te informeren en te raadplegen, zijn in Hoogland contactdagen georganiseerd. Het bestuur heeft hiertoe besloten omdat er vaart achter de invoering van de herziening gezet moest worden. De eerste werd gehouden op 7 juni nadat de eerste resultaten van de samenwerking tussen GVM en examencommissie van DHM over de exameneisen bekend waren. Het meest belangrijke item was: Terug naar de basis, waarbij veilig en verantwoord voor de prins op alle molens kunnen draaien voorop staat. Daarnaast is het logboek geïntroduceerd [proefdraaien in enkele provincies], waarbij aandacht voor het kunnen volgen van de leerling en meer gestructureerd opleiden.

Werkgroep III is geïnstalleerd voor het opzetten van de implementering van de herziening, invoering logboek, lesstof samenvatten in lesbrieven, professionalisering van en sturing geven aan de instructeurs. Na de fiattering door de opleidingsraad hebben we overleg gevoerd met het bestuur van De Hollandsche Molen en mandaat gekregen om door te gaan op de ingeslagen weg. De tweede contactdag was op 1 november. Meer ter informatie kwamen een aantal ter loopse zaken zoals de nieuwe hygiëncode, het omgaan met schadegevallen en de visie op praktijkuren aan de orde.

De voortgang van de besprekingen t.a.v. de exameneisen oogste naast bijval ook verschillende praktische tips. De strekking van de herziening waarin beide partijen zich kunnen vinden is samengevat in een generale gedachte. Met betrekking tot de structuur van de exameneisen gaat het over eindtermen, wat moet de molenaar kunnen/kennen en een globale omschrijving wat er wel en niet bij hoort.

Voorop blijft staan dat de exameneisen voor het GVM een duidelijke richtlijn zijn voor wat in de opleiding geleerd moet worden en waarover getoetst wordt; voor DHM een handige checklist die een overzicht geeft van de onderdelen waarover getoetst wordt.

Het vertrekpunt van de bijeenkomsten met instructeurs is wat instructeurs willen en kunnen in relatie tot opleiden en de eisen van examinering en dat we afstemmen met elkaar en op elkaar. Ieder die met opleiding bezig is moet op dezelfde wijze op hoogte te worden gebracht en op te hoogte

zijn van het lesmateriaal. Om het draagvlak t.a.v. de nieuwe eisen te vergroten is een klankbordgroep gevormd.

De Evert Smit biotoopprijs

De Evert Smitbiotoopprijs 2008 wordt op 23 januari 2009 in Usselo uitgereikt aan Stichting Wissink's Møl. Zij heeft zich de afgelopen 20 jaar enorm ingezet om de biotoop van de Wissink's Møl te verbeteren. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in de kap van ruim 40 bomen in de directe omgeving van de molen. Daarnaast hebben de contacten met Gemeente Enschede geleid tot de ontwikkeling van een molenbeschermingszone. Hiermee wordt de vrije windvang en de zichtbaarheid van de Wissink's Møl ook in de toekomst beschermd.

Ondersteunende activiteiten

Gilderedactie

Afgelopen jaar heeft de redactie weer voor 4 uitgaven van de Gildebrief gezorgd. Ook het afgelopen jaar lag het accent op verbetering van het blad in kleur. De redactie is verheugd dat het bestuur heeft besloten het blad standaard van 24 naar 28 pagina's is uitgebreid. Het geeft iets meer speelruimte. Tijdens de jaarvergadering werd de Gildebrief-cap voor bijzondere verdiensten uitgereikt aan Alice de Wit voor haar 25 bijdragen van "Gijs op reis". De andere caps gingen naar Margreet van Beusekom (Gijs op reis), Gerrit Pouw, en Jaap van Steensel.

De redactie heeft een columnist weten aan te trekken die met een knipoog naar het molenaarschap kijkt. Ook is de redactie bezig een netwerk van correspondenten op te zetten die haar informeert over wat er in hun afdeling, AKG en bij Watermolenaars speelt of attendeert op mogelijke bijdragen. Dat de Gildebrief goed beoordeeld wordt is mede de verdienste van de goede samenwerking met vormgever Henk van der Schuur van De Bunschoter.

Gildewebsite

Als webmaster zorgt Frans Tullemans voor beheer en opbouw van de website. In oktober/november 2008 is de website geheel opnieuw opgezet en ontwikkeld in samenwerking met Alletha bv. Dit project is mede tot stand kunnen komen door subsidie van RACM.

Gildeverzendingen

- Entrepakketten: in 2008 werden er 127 pakketten verstuurd, hetgeen iets boven gemiddeld is. Hieronder zijn ook een aantal pakketten voor watermolenaars, een groep die toch blijft groeien.
- Lesstof: eind 2008 kwamen nog de hoofdstukken 17 en 18 gereed, zodat we nu van een volledige cursus kunnen spreken.
- Informaties en rapporten: de lesbrieven over de Korenmolen en de Poldermolen werden herdrukt wegens voortdurende belangstelling.
- Hygiëncode: deze werd vernieuwd.

Werkgroep Opleidingen

Met betrekking tot Herziening molenaarsopleiding heeft Werkgroep II voorstellen gedaan de exameneisen, examenstof, het examenbesluit, examenreglement en examenprocedure van De Hollandsche Molen aan te passen. Een werkgroep, bestaande uit Jan Jansen, Ranko Veuger (afvaardiging van het GVM) en DirkJan Abelskamp en Mark den Boer (afvaardiging examencommissie DHM) heeft de exameneisen en examenstof aangepast. De andere stukken zijn uitgewerkt door de examencommissie van DHM. Andere stukken, zoals 'lesbrieven', 'methodisch werken' en 'opleiding instructeur' worden door Werkgroep III (Pieter Hofkamp, Kees Kamme-

raat, Reinier den Uijl, Arjen Strijkstra, Ranko Veuger) onder supervisie van bestuursafgevaardigde Jan Jansen, aan de hand van de exameneisen uitgewerkt en vormgegeven. Het 'logboek', een instrument om de leerling tijdens zijn opleiding te volgen, is vrijgegeven om experimenteel te gebruiken. Ten behoeve van de watermolenaars is een 'opleidingsraad' geïnstalleerd.

Examencoördinator voor het Gilde

De taak van examencoördinator wordt ingevuld door John Houben.

Bliksemafleidercontrole

Bliksemafleidercontrole is een serviceverlening van het Gilde aan haar leden. Deze taak wordt gecoördineerd door Leo Tiggelman. Het controle-team bestaat nu uit 5 controleurs, t.w. de heren: H.J. Berghuis, J. Jongman, E.F. van Rooijen, L.G. van Someren en T.C. van der Heiden. De heer Van der Heiden heeft de heer Van den Bosch opgevolgd als controleur, omdat laatstgenoemde zijn taak als controleur, na 11 jaar met 176 gecontroleerde molens, per 1-1-2008 heeft neergelegd. Door omstandigheden heeft de heer Jongman helaas niet zijn aandeel kunnen leveren, waardoor er per 1-1-2009 nog twee molens in Drenthe in portefeuille zitten. In 2008 is van 9 molens de bliksemafleiderinstallatie gecontroleerd.

Gilde Verzekeringen 2008

Ook dit jaar werden de verzekeringen beheerd door de penningmeester, bijgestaan door Jan van Loenen, onze verzekeringsdeskundige binnen het Gilde.

Voor de verzekeringen sluiten we het jaar gunstig af.

We kregen aan ledenbijdragen een bedrag van bijna € 23.000,- binnen.
Aan premies en kosten waren we € 18.000,- kwijt.
Zodat € 5.000,- resteert.

Er waren vier schademeldingen, maar de verzekering van de eigenaar van de molen heeft in alle gevallen de schade vergoed, zodat we een gunstig jaar hebben gehad.

De € 5.000,- die we niet uit hoefden te geven komt terecht in onze voorzieningenpot voor het schadefonds.

In deze pot zat in het begin van dit jaar een bedrag van € 20.000,-
Erbij komt het bedrag dat we niet uit hoefden te geven: € 5.000,-
En we sluiten 2008 af met een bedrag van: € 25.000,-

In het jaar 2007 hebben we de schadepot ook flink gespekt, maar dat ging toen van geld dat over was van het totale jaar 2007. Dit jaar heeft het fonds zichzelf versterkt. Verder kan worden meegedeeld dat Pieter Hofkamp is begonnen met het schrijven van een aantal artikelen met als motto: "Schade? Voorkomen is beter dan genezen." Inmiddels is het eerste artikel in de vierde Gildebrief van 2008 geplaatst en zijn tweede artikel treft u elders in deze Gildebrief aan.

Zwolle, januari 2009

Joke Klinkspoor, secretaris

Financieel Jaarverslag

Financieel overzicht 2008

Balans per 31 december 2008			
ACTIVA		2008	2007
Meetapparatuur bliksemafleiders	€	258,08	€ 250,08
Financiële vaste activa	€	605,00	€ 605,00
Voorraad	€	107,96	€ 207,96
Kortlopende vorderingen	€	18.046,05	€ 1.994,58
Geldmiddelen	€	46.915,25	€ 56.639,78
	€	65.932,34	€ 59.705,40
PASSIVA			
Fondsen en voorzieningen	€	43.216,55	€ 36.001,61
Kortlopende schulden	€	16.698,79	€ 23.703,79
RACM pot "oud" 2006 en 2007	€	6.017,00	
	€	65.932,34	€ 59.705,40

Contributie 2009

Voor de Gildeleden die nog niet over zijn gegaan tot het betalen van de contributie:

Dit jaar bedraagt de contributie € 22,- en dient gestort te worden op rekeningnummer 21.44.780, vergeet hierbij vooral niet om uw lidmaatschapsnummer te vermelden!

De verzekeringen kunnen alleen afgesloten worden door geslaagde leden en leden in opleiding.

Ongevallen: € 7,80 (tot en met 74 jaar)
WA+: € 13,-
Totaal: € 20,80 over te maken op rekeningnummer 35.03.794

Alleen als de contributie betaald is, bent u lid en kunt u gebruik maken van de door het Gilde aangeboden verzekeringen.

Rekening van Baten en Lasten

BATEN	Begroting 2008	Rekening 2008	Rekening 2007
Bijdrage leden	€ 65.000,00	€ 73.030,63	€ 72.758,21
Rentebaten	€ 900,00	€ 1.129,63	€ 946,98
Subsidies en bijdragen	€ 21.450,00	€ 20.506,61	€ 21.861,89
Totaal a	€ 87.350,00	€ 94.666,87	€ 95.567,08
LASTEN			
Afdelingen	€ 12.550,00	€ 10.720,00	€ 10.438,79
Opleiding	€ 15.500,00	€ 16.548,86	€ 13.790,61
Ledenadministratie	€ 850,00	€ 248,65	€ 642,91
Gildebrief	€ 19.700,00	€ 17.542,05	€ 16.975,60
Gildev verzendingen	€ 4.100,00	€ 3.190,48	€ 2.233,57
Bliksemafleidercontrole	€ 1.800,00	€ 761,28	€ 1.025,93
Publiciteit, biotoop	€ 2.100,00	€ 5.943,52	€ 4.774,56
Beheer en administratie	€ 10.520,00	€ 8.566,93	€ 8.484,77
Biotoopprijzen	€ 500,00	€ 450,00	€ 450,00
Verzekeringen	€ 19.000,00	€ 17.463,16	€ 19.896,40
Overige lasten	€ 1.250,00	€ -	€ -
Totaal b	€ 87.870,00	€ 81.434,93	€ 78.580,27
saldo a-b	€ (520,00)	€ 13.231,94	€ 16.853,94
Naar schadevoorziening		€ (5.298,89)	€ (15.277,80)
Naar Weerstandsfonds		€ (2.366,05)	€ (1.576,14)
Pot oud RACM		€ (6.017,00)	
Uit biotoopfondsen		€ 450,00	
Totaal c	€ -	€ 0,00	€ 0,00

Begroting 2009

Qua opleidingskosten zal 2009 als zeer duur jaar in de boeken komen. De datum waarop we de opleidingsplannen en -begroting aan RACM zouden presenteren is door het RACM naar achteren verschoven. Hierdoor wordt er veel onzeker. Zodra we meer weten over de hoogte van de betaling van RACM voor onze diensten (het is dus niet langer een subsidie!!!) kunnen we een begroting opstellen.

Deze begroting zal gepubliceerd worden voor leden op onze website. Leden die hem toegestuurd willen krijgen kunnen vanaf 21 maart hierom verzoeken bij de penningmeester. Tijdens de ledenvergadering op 4 april in Woerden wordt de begroting in ieder geval uitgereikt.

Punsgewijze toelichting op de cijfers van 2008

Kort lopende vorderingen

Dit bedrag is in vergelijking met 2007 erg hoog. Dit komt omdat we de verzekeringspremies voor 2009 al in december 2008 hebben betaald.

RACM pot oud

RACM heeft geconstateerd dat we in de jaren 2006 en 2007 hun geld onvoldoende besteed hebben. We konden kiezen tussen het niet bestede geld terugstorten naar RACM of een plan opstellen om het geld alsnog aan opleidingsdoelen te besteden.

Het spreekt voor zich dat we voor het laatste gekozen hebben, van daar dat er een bedrag per 31-12-2009 op de balans is geplaatst.

Bijdrage leden

We hebben veel meer ontvangen dan we hadden begroot. De helft van deze overstijging wordt veroorzaakt door de opbrengst van de verzekeringen, de andere helft door meer nieuwe leden den

verwacht en contributiebetalingen.

Publiciteit en biotoop

De vernieuwing van onze website is in 2008 gerealiseerd. De kosten hiervan bedroegen bijna € 6.000,-. Het leeuwendeel hiervan is door RACM gefinancierd.

Verzekeringen

Gedurende het boekjaar 2008 hebben we niets uit hoeven te keren. Hierdoor bleven de kosten lager dan begroot en we hebben ruim € 5.000,- toe kunnen voegen aan de voorziening voor verzekeringen.

Andrien Muijers

Penningmeester

Nieuws van de Werkgroep Bliksemafleidercontrole

Het afgelopen jaar was voor ons bliksemafleider-team uitzonderlijk rustig. Het aantal gecontroleerde molens in 2008 kwam uit op 9 stuks; zo'n klein aantal is sinds 1999 niet meer voorgekomen. Desondanks kwam het aantal reparatieadviezen toch nog uit op 34. Bij zeker vier molens was het schaderisico hoog te noemen. Bij twee molens hebben koperdieven hun slag geslagen en is de ringleiding weggeknipt. Bij de ene molen restte de molenaar nog twee korte draadstompjes om zijn flexibele leiding aan vast te maken. Bij de andere molen was een controle niet eens meer uitvoerbaar.

Samenstelling werkgroep en controles

Na het vertrek van Henri van den Bosch hebben wij Ton van der Heiden bereid gevonden om de ontstane vacature op te vullen. Van de vijf controleurs binnen ons team hebben er drie de negen controles uitgevoerd. Voor Evert van Rooijen viel er dit jaar helaas geen aanvraag te noteren en Jurriën Jongman was door omstandigheden niet in de gelegenheid om controles uit te voeren. Hierdoor zijn er in de provincie Drenthe helaas twee molens waarvoor de aanvraag nog niet is gehonoreerd. Over enige tijd, als de buitentemperatuur weer wat hoger is, zullen die alsnog worden uitgevoerd. Leo van Someren heeft vier controles uitgevoerd, Ton van der Heiden heeft er drie voor zijn rekening genomen en Hendrik-Jan Berghuis sluit de rij met twee controles. Voor de getoonde inzet en het enthousiasme waarmee zij hun werkzaamheden hebben uitgevoerd heb ik veel waardering en daarvoor wil ik onze controleurs graag mijn dank overbrengen.

De in 2008 gecontroleerde molens zijn als volgt over de provincies verdeeld:

Groningen	2
Noord-Brabant	2
Zuid-Holland	3
Limburg	2

De resultaten van de uitgevoerde controles zijn onderstaand weergegeven:

Bij aantal molens:	3	1	5	Totaal 9 molens
Reparatie-adviezen per molen:	5	4	3	Totaal 34 adviezen

Helaas hebben wij ook in 2008 weinig meldingsformulieren terug ontvangen. Dat is jammer want het ingevulde meldingsformulier verschaft

ons inzicht in hoe er met de door onze controleurs uitgebrachte adviezen wordt omgegaan. Wanneer u niet de moeite neemt om het meldingsformulier terug te sturen, dient u bij een volgende aanvraag voor de desbetreffende molen alsnog aan te tonen wat er met de adviezen uit het laatst verkregen meetrapport is gedaan. Desgewenst kunt u het meldingsformulier scannen en als jpg- of pdf-bestand per e-mail aan ons retourneren.

Overzicht adviezen

Na inventarisatie van alle in 2008 uitgebrachte reparatie-adviezen en verbetervoorstellen is het volgende overzicht ontstaan:

Doorverbindingen op de roeden en askop aanbrengen:	5x
Koperen brugjes op de roeden aanbrengen of herstellen:	1x
Koperen brugjes conserveren:	2x
Buigzame leiding herstellen of vervangen:	6x
Herstellen aardelektrode/verlagen aardverspreidingsweerstand:	5x
Toepassen van een potentiaalvereffening:	6x
Toepassen overspanningsbeveiliging:	5x
Ringleiding opnieuw aanbrengen (a.g.v. diefstal):	1x
Ringleiding op afstandhouders plaatsen:	1x
Meetkoppeling aanduiden:	2x

Zoals uit het bovenstaande overzichtje valt op te maken, is de flexibele leiding één van de zwakke schakels in de bliksemafleiderinstallatie. Door weersinvloeden, maar ook door frequent buigen, zullen de dunne draadjes van de kabelkern stuk voor stuk afbreken. Ter plaatse wordt de kabel steeds dunner en is daardoor steeds minder in staat om de grote bliksemstromen (tot 100.000 Ampère) te verwerken. Het is raadzaam om de kabel regelmatig visueel te inspecteren en, bij het breken van de eerste draadjes, de kabel te (laten) herstellen. Een reservekabel, die droog is

opgeslagen, komt prima van pas als de te herstellen kabel in reparatie is. Ook het ontbreken van doorverbindingen tussen de roeden onderling en de askop komt nog steeds veel voor en vormt eveneens een belangrijke risicofactor bij onweer. De ontladstroom van de bliksem kan dan via de bovenas dwars door de molen naar aarde gaan. Als gevolg van de explosieve kracht van de bliksemstraal is de schade enorm en dat kan zelfs tot verlies van de molen leiden.

Status adviezen

Zoals u weet, heeft ons meetrapport geen juridische status, maar een advies op ons meetrapport is vrijwel altijd aanleiding om de hulp van een gecertificeerd installateur in te roepen. Omdat onze controleurs op vrijwillige basis actief zijn, hebben zij geen keuringsbevoegdheid en voeren zij ook geen reparaties uit. Het Gildebestuur stelt controle van de bliksemafleiderinstallaties kosteloos ter beschikking ten behoeve van haar leden, met als doel een wezenlijke bijdrage te leveren aan het beperken van de schade aan de molen en het voorkomen van persoonlijke letselschade als gevolg van een blikseminslag. Het is daarom van groot belang dat de bliksemafleiderinstallatie van uw molen in goede staat verkeert. Alleen dan is uw molen goed beschermd tegen de gevolgen van een blikseminslag.

Aanvragen controle

Het aanvragen van een controle voor de bliksemafleiderinstallatie van uw molen kan via de vernieuwde website van het Gilde. Voor het inloggen heeft u uw lidnummer en uw postcode nodig. Deze gegevens staan op het adreslabel van uw Gildebrief. Als u bent ingelogd wijst u met de muis naar Gilde, waardoor er een pull-down menu verschijnt, waarna

u klikt op bliksemafleidercontrole. In de hoofdstukindeling, links op de pagina, kunt u direct het aanvraagformulier ophalen dat u, nadat u het volledig hebt ingevuld, kunt versturen.

Heeft u geen internetaansluiting dan kunt u uw aanvraag per brief(kaart) indienen. Na ontvangst van uw aanvraag krijgt u een ontvangstbevestiging per e-mail of, bij een aanvraag per post, een telefonische ontvangstbevestiging. Vrijwel tegelijkertijd wordt uw aanvraag naar één van onze controleurs doorgestuurd. Vervolgens stelt de controleur zich met u in verbinding voor het maken van een afspraak. Enkele weken na uitvoering van de bliksemafleidercontrole ontvangt u van ons een meetrapport. Als daar één of meer reparatie-adviezen op zijn vermeld gaat het meetrapport vergezeld van een meldingsformulier. Op dit meldingsformulier dient u aan te geven of het reparatie-advies al dan niet is uitgevoerd en is er ruimte voor een toelichting.

Informatie

Voor informatie met betrekking tot de bliksembeveiliging van uw molen kunt u altijd bij ons terecht. In de omslag van de Gildebrief staat hoe u ons kunt bereiken. Als coördinator ben ik het afgelopen jaar een aantal keren benaderd met vragen betreffende de bliksembeveiliging van windmolens. Hoewel wij een technisch advies aan de erkende installateur overlaten, heb ik geprobeerd een objectieve afweging te maken die de vraagsteller kan helpen in zijn discussie met een installateur. Dit alles met als doel om uw molen bij een blikseminslag een zo groot mogelijke overlevingskans te geven, want...

Wie kan er met droge ogen zijn molen zien afbranden?

Hou streekeigenschappen in ere!

Marc Crins Molenzeilen

- ◆ Nieuwe molenzeilen, diverse mogelijkheden
- ◆ Reparaties van uw oude zeilen
- ◆ Lui-matten
- ◆ Bil kussens (in zeildoek)
- ◆ Aanverwante artikelen

Vraag vrijblijvend een offerte aan!

Dionysiusstraat 22
6071 KH Swalmen
tel. 0475-850284

gsm: 06-20949805
www.molenzeilen.com

Boekenmolen

MOLENLAND VLAANDEREN

Wie van molenboeken en geschiedenis houdt mag dit boek zeker niet aan zijn neus voorbij laten gaan. Het is vooral een boek dat de geschiedenis niet zozeer met tekst, maar met foto's in beeld brengt. De vele foto's, onder andere uit de verzamelingen van de auteurs, bieden een goed beeld van de ontwikkeling van de molen in stad en dorp in Vlaanderen van 1850 tot 1970. Ook Frans en Zeeuws Vlaanderen komen aan bod.

Twee dingen vallen op. Het eerste deel (1850-1914) geeft niet alleen een rijk geschakeerd beeld van de molens en de inventiviteit waarmee molenaars en molenmakers hun molen een eigen karakter gaven, zoals bijvoorbeeld een boerderij met in de achtergevel een wienkruis. Maar ook geeft het een goed beeld van het molenaarsleven en het platteland zoals dat er toen uitzag.

Het deel dat volgt is gewijd aan De Grote Oorlog (1914-1918). Wat de gevolgen waren voor de molens op het platteland komt pijnlijk in beeld. In Nederland kan men zich dat nauwelijks voorstellen.

Een foto die opviel was een luchtfoto uit 1918 op pagina 67. Deze moet gemaakt zijn vanuit een Duits vliegtuig want je leest erop de tekst "Bombenangrif auf Beobachtung Mühle Silberberg". Waarschijnlijk gemaakt vanuit een Fokker toestel. Want deze firma bouwde in Duitsland legervliegtuigen.

Het derde deel behandelt de nadagen van de molenontwikkeling. Daarin wordt ook aandacht geschonken aan Alfred Ronse, die beschouwd kan worden als de grondlegger van de molenbescherming in Vlaanderen. Op de pagina uit zijn fotoalbum komen we foto's uit 1933 tegen met molenbouwer Chr. Van Bussel uit Weert en F.L.J. van Rijckevorsel van De Hollandsche Molen bij het lichten van de vang van een herstelde molen.

Het daarop volgende deel is gewijd aan De Molenaars van Weleer. Een serie prachtige portretten die het bestaan van de molenaar in hun gezichten aftekenen. Het laatste deel is gewijd aan Molenzorg & Molenbeheer. Een hoofdstuk dat evenals in Nederland nog niet is afgesloten.

Het boek is voorzien van registers van plaatsnamen en foto's (ook die nog niet bekend waren). Al met al een grote verdienste van de auteurs.

Er is ook nog een tweede deel met kleurenfoto's van de fotografen Philippe Minnaert en Mireille Verschuere dat veel kijkplezier oplevert.

Beide delen samen kosten € 65,00. De prijs per deel bedraagt € 32,50. Exclusief de verzendkosten van € 7,50.

Bestellen is mogelijk door het betreffende bedrag (respectievelijk € 72,50 en € 40,00) over te maken op bankrekening 861.888.049 t.n.v. Stichting Levende Molens in Roosendaal.

MAASTRICHT MOLENSTAD

Bij de WW in Maastricht is sinds kort een brochure verkrijgbaar met een wandeltocht van een uur langs de molens van de stad langs de Jeker die in België

ontspringt. Deze snel stromende beek loopt dwars door het oude centrum en mondt uit in de Maas.

Er wordt aandacht besteed aan zo'n 15 molens waaronder schipmolens op de Maas.

De oudste nog functionerende molen is de Bis-

schopsmolen die al in 1092 wordt vermeld als de molen van Godfried van Bouillon die op kruistocht vertrok en hem toen overdeed in eeuwig durende erfpacht aan het kapittel van Onze Lieve Vrouwe. In 1291 werd het een molen van het brouwersgilde dat later zorgde voor de bezienswaardige voorgevel in het straatbeeld met het wapen van het Gilde. In de huidige winkel worden speltproducten verkocht. De meeste molens zijn verdwenen. Maar de tocht biedt wel duidelijk herkenbare punten waar ze gestaan hebben en zichtbare restanten. Er wordt niet alleen aandacht besteed aan de herkenbaarheid, maar er wordt ook een aardig overzicht geschetst van de geschiedenis van de molens in de stad Maastricht en de functies die ze vervulden.

De functies van de molens wisselden in de loop der nog wel eens en geven een aardig inkijkje in het vroegere "industriële" karakter van Maastricht. Behalve graan en olie werd er nog gemalen voor de brouwers, lakenhandel, de leerlooiers, de ceramique, ruwe weefsels, verfhout, stukadoorskalk of papier. Rond 1600 wordt er een "Crujymoelen" ingericht die pulver voor een salpeterfabrikant produceerde. Maar hij moest wel buiten de muren van de stad worden gebouwd besloot het bestuur in 1648. Tot hij in 1733 ontplote en in de lucht vloog.

De brochure kwam tot stand in samenwerking met het Waterschap Roer en Overmaas en VMBO leerlingen van het Porta Mosana College. En natuurlijk is de hand herkenbaar van de Limburgse molenaar die bezig is met een boek over de Jeker en zijn molens. Wie van molens of geschiedenis houdt moet zeker wandelen in Maastricht. (HvE).

Werkgroep herziening molenaarsopleiding

We kunnen een opleiding wel willen veranderen en de gestalte vastleggen, maar dan creëren we echter alleen maar een papieren tijger. Die verandering zal ook plaats moeten vinden op de werkvloer, daar waar gewerkt wordt, gewoon door mensen zoals wij. Molenaars, gastmolenaars, instructeurs mensen die bezig zijn de opleiding gestalte te geven. Om deze mensen gaat het, om ons.

Eigen dunk

"Zeker, ik besef best wel dat het anders kan, maar laat ze eerst eens kijken naar de manier waarop ik het doe. Ik heb dit al zo'n 20 jaar gedaan en misschien vind je het wel wat opschepperig, maar ik ben met lof geslaagd. Ik weet heus wel wat ik doe, vertel mij wat. Dat anderen er niet zo mee bezig zijn, ja. Als ze er wat over willen zeggen, laat ze eerst maar naar zichzelf kijken". Dat zijn geluiden die je op bijeenkomsten soms hoort.

Is het heilig vuur in jezelf ontbrand dan zal het bij de ander nog aangestoken moeten worden. Die verandering zal ook plaats moeten vinden, al begint het maar met een klein vuurtje waar je warm door gaat lopen. De verandering kan dan echt tot leven komen.

In het besef dat de verandering in onszelf begint, is van wezenlijk be-

lang dat je van jezelf weet hoe je met de opleiding bezig bent. En wie kan ons dat beter vertellen dan jij. Jij hebt ervaren hoe onze aanpak bij jou overkomt. Jij kunt ons vertellen of we je maar heb laten aanmodderen, of aan de hand gehouden; of we te hooi en te gras te werk zijn gegaan, of structuur heb geboden; misschien wel zo gebracht dat het alleen maar op deze manier kan, of ruimte geboden om te vergelijken om daarna zelf te beslissen hoe en waarom jij het zo doet.

Veranderend inzicht

Aspecten waar in de opleiding nadrukkelijk aandacht aan wordt besteed zijn veiligheid en verantwoordelijkheid. En niet voor niets. Mens, molen en omgeving lopen gevaar, niet omdat jij daar niet goed op zult letten, maar wel omdat je op het moment dat de machinerie volop in werking is, zowel binnen als buiten ogen en oren te kort komt.

Steeds meer molenaars ervaren dat het bezig zijn met de molen, meer is dan alleen maar draaien. Door het opdoen van ervaring treedt er een verandering op in je houding, in je kijk op, in je inzicht in problemen die zich voordoen. Van die ervaring willen we in de opleiding gebruik maken. Heel veel van wat je hebt geleerd, heb je niet in praktijk gebracht en soms maar goed ook. Zelfs ervaren molenaars komen nog voor verrassingen te staan. Wel blijkt dan vaak dat door het geleerde, de kennis opgedaan door ervaring, in combinatie met een dosis 'oplossend' vermogen beter inzicht verkregen wordt om het probleem aan te pakken.

Een houding aanleren vergt t.a.v. het opleiden ook een andere aanpak, een waarbij je kennis verwerft en door problemen structureel aan te pakken probeert op te lossen. Inzicht kan verkregen worden door stelselmatig oorzaken op te leren sporen, door de samenhang te ontdekken tussen de handeling en het ontstane probleem, tussen oorzaak en gevolg. Voor de instructeur en de leerling vraagt dit om een andere benadering van de leerstof.

'Professionalisering'

Hoe verschillend de maatschappelijke status, het karakter, de ervaring ook zijn, eenieder die aan de opleiding begint moet zich er in kunnen vinden. Heeft een instructeur slechts een manier dan valt er weinig te kiezen voor de leerling en is het aan hem om zich daar naar te kunnen schikken. Sommigen houden het wel vol omdat ze vanuit zichzelf zo gemotiveerd zijn. Beschikken instructeurs over meer mogelijkheden, meer variatie in wijzen van opleiden, van aanbieden van lesstof dan spreekt hij ook meer tot de verbeelding van anders begaafden.

Willen we als opleiders wat voor andere betekenen dan kunnen we niet blijven volhouden: Ja, het klikt niet, hij mist de aansluiting, bij hem valt het kwartje niet.

Als het lontje te kort wordt, gaat het vlammetje uit.

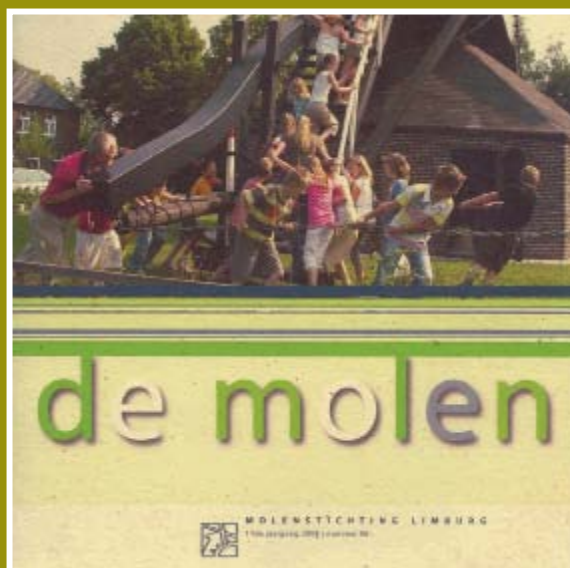
Namens de Werkgroep Herziening Opleiding

Jan Jansen

De Molen

De Molenstichting Limburg geeft een eigen blad uit met bovenstaande naam. Het blad verschijnt in het formaat van 20 bij 20 cm (vierkant) twee keer per jaar en telt 16 pagina's. Niet alleen het formaat valt op, maar ook de kleuren van de omslag die doen denken aan Bronsgroen Eikenhout.

De inhoud is zeer gevarieerd en voor Limburgse molenaars interessant. In het laatste nummer van 2008 wordt aandacht besteed aan de bedreigde molen De Gouw in Vaals. Aan een wandelroute langs de watermolens langs de Jeker vanaf de Belgische grens tot de monding van het riviertje in de Maas in Maastricht. En de plannen voor de Baalsbrugger Molen in het Eurodepark.

bezoek van de molenaars aan een collega in Merselo. Aandacht ook voor de geslaagden in het voorjaar, de cursusdagen voor leerlingmolenaars in Roermond, Limburgs molennieuws over heropening e.d. Aardig in dit verband was dat de gemeente Valkenburg energie wil gaan winnen met de vier watermolens op de Geul.

Er wordt stil gestaan bij het overlijden van een collega molenaar. En je leest dat enkele molenaars zijn "ingetreden" bij de paters Redemptoristen in Wittem om het molentje op het kloostererf op te knappen.

En op elke pagina foto's om het verhaal te ondersteunen, waarvan vier pagina's in kleur. Om met plezier te lezen.

Informatie is er over de Limburgse molendag op 5 oktober en een HvE

Ansichtkaarten

Sinds enkele jaren geef ik ansichtkaarten uit van Nederlandse molens.

Wellicht zitten er ook voor u interessante kaarten bij!

Ik ben met een stand aanwezig op de Jaarvergadering van het Gilde op 4 april a.s. te Woerden.

Natuurlijk kunt u mij ook mailen of bellen voor nadere informatie.

Peter van der Drift
peter-cindyvddrift@ziggo.nl
Telefoon: 015 - 3108742

1. Annie Bos draait rond op de wiek (uit de film)
2. Molen van Uum voor 1920
3. Bovenste Plasmolen in 2008
4. Molen van dokter Daan rond 1935
5. Molenaars krijgen les (Polygoon 1944)

Historische filmbeelden van molens

Onlangs zag ik op de televisie het laatste stukje van de film "Patton" uit 1970. De generaal van het Ardennen-offensief in 1944. In de laatste beelden zie je een molen in de omgeving van Bastogne. Kort daarvoor had ik naar andere oude filmfragmenten met molens van vroegere datum gekeken.

Opleiding Korenmolenaars

Op een DVD met fragmenten van het Polygoon journaal uit 1944 passeren allerlei zaken uit dat jaar de revu. Eén onderwerp was gewijd aan de opleiding tot korenmolenaar in Wageningen. De molenaars in de dop leerden er in groepsverband niet alleen een windmolen bedienen, maar ook de betekenis en behandeling van graan waarmee een boterham kon worden verdiend. Dat de snelle opkomst van de hamermolen rond 1950, die geen wind voor wieken nodig had, het definitieve einde betekende van de klassieke manier van het malen van koren was toen duidelijk nog niet voorzien.

Film uit 1917

In een fragment van de film "Het Geheim van Delft" zijn een aantal spannende beelden van werkende molens te zien. De bewegende beelden van de molens spelen zich af in de

Plasmolen in Noord Limburg. Je ziet een jonge vrouw, de toen beroemde actrice Annie Bos, die wordt achterna gezeten door een boef vluchten richting Bovenste Plasmolen. Om te ontkomen ziet ze geen andere mogelijkheid dan zich met het schoepenrad naar boven te laten voeren. Maar ze is nog niet veilig. Ze rent weg en even later zie je hoe ze zich vastklemt aan een wiek en door de draaiende windmolen van Uum op de heuvelrand van het Reichswald wordt rond gedraaid. Van de molen van Uum bestaan wel foto's maar bewegende beelden waren mij niet bekend. Een verrassing als je weet dat de molen in 1920 van wieken werd ontdaan en bewoond werd door een kunstenaar. De Plasmolen was toen een soort kunstenaarskolonie. Vanaf 1930 werd de molen bewoond door dokter Daan die voor het sanatorium in Gennep werkte. De Plasmolen was een buitenplaats voor tbc-patiënten van het sanatorium

in Gennep. Elly Verouden, dochter van de laatste molenaar van de Bovenste Plasmolen Fons Verouden, wist zo'n 20 jaar geleden nog te vertellen dat bij hen op de Bovenste Plasmolen de patiënten van dokter Daan met regelmaat gewogen werden. In oktober 1944 moest Daan met zijn gezin vluchten voor de door geallieerden van de andere kant van de Maas afgeschoten granaten. De molen werd vakkundig in puin geschoten en er is niets meer van terug te vinden. In de film deed de later beroemd geworden Lily Bouwmeester op 16-jarige leeftijd haar eerste stappen op het witte doek.

Huib van Est

Met dank aan Peter Pouwels, molenaar op de Bovenste Plasmolen, die mij attendeerde op het fragment uit 1917. Twee foto's (1 en 5) zijn gemaakt vanaf het tv-scherm.

Noord-Holland

Contactavond Gilde

Op vrijdag 17 april 2009 houdt het Gilde van Vrijwillige Molenaars Afdeling Noord-Holland een contactavond voor Gildeleden en belangstellenden. Bart Nieuwenhuis zal een presentatie verzorgen over: "De restauratie van de pelmolen Het Prinsenhof".

De bijeenkomst vindt plaats in Grand café De Studio naast het theater de Vest Canadaplein 2 Alkmaar. Zaal open 19.30 uur. Aanvang 20.00 uur. In de zaal niet roken.

Info: tel. 072 5746232 of 06 36535971.

Parkeren kan in de parkeergarage onder theater de Vest of aan de noordzijde van het Noord-Hollands kanaal.

Limburg

St Odiliënberg

Ter gelegenheid van het 125-jarig bestaan van "De Molen van Verbeek" wordt er een speciale molendag georganiseerd op zondag 1 juni 2009 tussen 11.00 en 17.00 uur.

Rondom de molen zijn allerlei festiviteiten georganiseerd zoals een markt van oude ambachten, oude landbouwvoertuigen, oud-Hollandse spelletjes voor kinderen e.d. Er kan worden genoten van ambachtelijk gebakken brood en vergeten groenten. En het natje en het droogje en zang en dans zijn niet vergeten. Natuurlijk is de jarige zelf te bewonderen en zal hij draaien bij voldoende wind.

Jubilarissen

Ook in 2009 hebben we weer een aantal jubilarissen in ons midden. Het is al weer 25 jaar geleden dat de navolgende leden slaagden voor het examen Vrijwillige Molenaar:

W.A. Bakker te De Bilt
R. Bouwknecht te Loppersum
L.H. Duijm te Groningen
T.G.N. Friesema te Hattem
D.A. Haak te Nieuwerkerk
I.J. Herman te Sluis
A.C. Hofsteenge te Vriescheloo
W.H. Huizenga te Usquert
J.H.A. Jansen te Enschede
T. Kalk te Groningen
B.P. Kalkman te Leeuwarden

Deze rubriek vermeldt activiteiten van de vereniging, de afdelingen en de regio.

Hoewel de redactie begrip heeft voor het feit dat activiteiten vaak op korte termijn worden georganiseerd verzoeken wij iedereen rekening te houden met de verschijningsdata van de Gildebrief. Het is immers niet zinvol activiteiten te vermelden die al hebben plaats gevonden op de dag van verschijnen van de Gildebrief.

De Gildebrief verschijnt voorafgaand aan de jaarvergadering eind maart, eind juni, eind september en vlak voor Kerst. U kunt ook even contact opnemen met de eindredacteur.

Houthuizer Molen

Door een aantal zware ontploffingen van de Duitsers werd in november 1944 deze molen langs de Maas in Lottum opgeblazen. Op initiatief van de Dorpsraad werd in april 2008 gestart met de wederopbouw van de molen. Op de nationale molendag kan de vang weer worden gelicht. Dat gebeurt op 9 mei. Deze feestdag is uitdrukkelijk bedoeld voor de dorpsgemeenschap. Op 10 mei zijn alle belangstellenden van elders welkom op de molen.

W.S. Keijzer te Oudeschild
P.C. Koger te Schermerhorn
G.G.I. Koster-Westervaarder te Winschoten
A. Kuilder te Hellevoetsluis
G. van der Oord te Bergen
J.J.M. Petit te Coevorden
A.A. Schouten te Bleskensgraaf
M. Vader te Wijk Bij Duurstede
P.J.A.M. Veuger te Driel
R.W.M. Vogels te Geffen
J. de Vries te Kinderdijk
M.T. van Wanrooy te Geffen

Namens het bestuur van harte proficiat!

Frans Tullemans, ledenadministratie

Nationale Molen- en Gemalendag op 9 en/of 10 mei

Molen- en Gemalendag wordt dit jaar gehouden op zaterdag 9 en/of zondag 10 mei.

Evenals vorig jaar wordt het mogelijk gemaakt voor de molenaars en machinisten om (ook) op zondag de molen / het gemaal voor bezoekers open te stellen. Dit betekent dat het publiek

een extra dag de gelegenheid krijgt om deze werktuigen, die zo'n belangrijke rol hebben gespeeld bij de ontwikkeling van Nederland van nabij te bekijken.

Deelnemers aan Nationale Molen- en Gemalendag kunnen zich bij voorkeur digitaal aanmelden op www.nationalemolenengemalendag.nl. Dit jaar is het voor de laatste keer mogelijk om gebruik te maken van de aanmeldingskaart die in het informatiepakket zit. Zij die willen weten welke molens en gemalen zaterdag, zondag of op beide dagen zijn geopend en wat er rond de molens zoal te beleven is, kunnen voor die informatie ook op www.nationalemolenengemalendag.nl terecht. De gegevens zijn ook te vinden via www.molens.nl en www.gemalen.nl. Vorig jaar zijn er door particulieren, stichtingen en verenigingen weer vele nieuwe ideeën voor activiteiten op en rond de molen op de website www.nationalemolenengemalendag.nl achtergelaten in de 'activiteitenbank'. Iedere deelnemer aan de Nationale Molen- en Gemalendag kan daar gebruik van maken om zelf ook iets extra's bij zijn of haar molen te organiseren. Mede dankzij die extra activiteiten kan er extra publiciteit voor uw molen worden gemaakt. Het is een prima manier om de molen op een leuke en verrassende manier onder de aandacht van het publiek te brengen.

Nationale Molendag Duitsland

Wie geïnteresseerd is in molens over de grens kan deze bezoeken. Traditioneel vindt de "Mühlentag" plaats op: Tweede Pinksterdag. Dit jaar 1 juni 2009

Examencyclus aangepast!!!

Vanwege praktische overwegingen heeft de examencommissie de examencyclus wat moeten aanpassen met name om hindernissen tijdens het organiseren van de examens te omzeilen. Het is immers de bedoeling dat examens kunnen worden gehouden. De aanpassing betekent vooral een verschuiving van data voor aanmeldingen en (toelatings-)examens. Alles schuift ongeveer 2 maanden naar voren.

	was	wordt	was	wordt
Aanmelden bij afdelingsbestuur	1 mei	1 maart	1 december	1 oktober
toelatingsexamen	Juni/juli	April/mei	Jan/feb	Nov/dec
Aanmelden GVM	15 juli	15 mei	15 feb	15 dec
Vergadering Excie.	± 15 aug	± 15 juni	± 15 mar	± 15 jan
Examens	Okt/nov	Sep/okt	Mei/juni	Maart/april

Ongelukkigerwijze is tijdens de contactdag met de afdelingsbesturen in november dit niet aan de orde gekomen. Vervolgens is dit ook niet gepubliceerd in de Gildebrief van december 2008. Wel is het in januari (zoals gepland) bekendgemaakt naar de afdelingsbesturen.

Hoewel er weinig problemen worden verwacht kan het voorkomen dat kandidaten door de vervroegde data toch worden geconfronteerd met zaken die hun geplande examens (najaarsexamen 2009) zouden kunnen belemmeren. Er is naar de afdelingen gemeld dat in die gevallen het afdelingsbestuur dit kan melden zodat een oplossing kan worden gezocht. Het is immers niet de bedoeling dat leden hierdoor gedupeerd worden.

Veel succes en met excuses voor de late berichtgeving,
Het bestuur.

Aangeboden en gevraagd

Hugo Waalewijn in Beilen biedt de volgende molentijdschriften aan:

- De Gildebrief vanaf 1982 tot heden
- De Gelderse Molen vanaf 1974 t/m nr 15
- Gelders Oudheidkundig Contactbericht Belangstellenden kun contact met hem opnemen.

H. Waalewijn
Lievelling 5
9411 TA Beilen
hwaalewijn@home.nl

Molenmodellen

Modellen van de hand van de heer Tims uit Utrecht waren in de jaren 80 zeer gewild en zijn onder andere te vinden in het verenigingsgebouw van De Gelderse Molen in Arnhem.

Aangeboden worden de open standerdmolens van Sluis in Zeeland en een paltrokmolens. De prijs is 75 euro.

Geïnteresseerden kunnen zich wenden tot G. de Vries, Tel. 0251 – 321166

Zeilmakerij van Neerven bv

MOLENZEILEN IN WK77 BRUIN OF WIT, MARLON BOLUS ROOD

Driek van Erpstraat 1
5341 AK OSS
Tel. 0412-624028
Fax. 0412-627973

DEGELIJKHEID EN GEGARANDEERD DE BESTE KWALITEIT !!

Vereniging De Hollandse Molen zoekt voor de Molen van Zeeburg (Gld) een enthousiaste VRIJWILLIGE MOLENAAR M/V

Wat we vragen:
De vacature betreft de zgn. eerste molenaar.
Hij/zij is verantwoordelijk voor het beheer en de dagelijkse gang van zaken. Het takenpakket bestaat uit het regelmatig laten draaien van de molen en het uitvoeren van het (dagelijkse) onderhoud aan de molen en het molenaar. De molenaar dient in het bezit te zijn van het getuigschrift Vrijwillig Molenaar. Verder dient hij/zij goed te kunnen samenwerken met het ervaren vrijwilligerteam. Tevens is de molenaar onze contactpersoon met betrekking tot het beheer en onderhoud van de molen. Affiniteit met het maken van gran en rondleiden van bezoekers is een pré.

Wat we bieden:
Heel veel maal- en draai plezier op een van de mooiste standerdmolens van Nederland in een prachtig rivierlandschap.

Geïnteresseerden kunnen reageren - liefst voor 10 april - per e-mail of per brief: Vereniging De Hollandse Molen, t.a.v. mevrouw J. Haarmans Zeeburgerdijk 135, 1095 AA Amsterdam e-mail: jhaarmans@molens.nl

TIMS

De najaarsvergadering van TIMS-Nederland en Vlaanderen op 22 november 2008 stond in het teken van DIGITALISERING EN MOLENS. Onderwerpen die aan de orde kwamen hadden betrekking op het digitaliseren van archieven. De themadag was gericht op bezitters en geïnteresseerden in archiefmateriaal. Het programma besteedde aandacht aan een voorbeeld uit de praktijk (The Mills Archive: www.millsarchive.com) en aan het Archief van de Hollandsche Molen. Ook kwamen onderwerpen aan de orde als bruikbaarheid van een website, wat heb ik, wat wil ik, waar loop ik tegenaan, enz. Op de vergadering werd voorgesteld een klankbordgroep op te zetten om samen met DHM te overleggen over hoe en wat. Daar horen we dus nog over.

Tijdens de bijeenkomst maakte jurylid Dick Bunschoke bekend, dat I.J. de Kramer Prijs 2008 dit keer helaas niet zal worden toegekend. De reden van dit besluit staat beschreven in het juryrapport, dat via onze website www.molenkunde.eu kan worden opgehaald als PDF-bestand.

Jaap legt de vang er op

Jaap Wagenaar uit Waarde is nu echt gestopt als molenaar. In 1983 met de sanering van zijn maalderij stopte hij als beroepsmolenaar. Nu dus ook als vrijwillig molenaar en instructeur voor het Gilde in Zeeland. Geboren in Ellewoutsdijk is hij vanaf de lagere school actief geweest als molenaar. Op 14-jarige leeftijd

begon hij als molenaarsknecht op Noord Beveland en is nadien nooit meer van de Zeeuwse korenmolens weggeweest. Als korenmolenaar heeft hij zowat alle molens in Noord en Zuid Beveland bediend. Van 's Graven-

polder tot Kruiningen, van Wolphardsdijk tot Heinkensand, van Kortgene tot Wemeldinge. Vele korenmolens hebben onder de vakkundige hand van Jaap gemalen. Volgens hem heeft hij op tenminste 60 verschillende molens molenstenen gescherpt. Tot in België toe is hij een begrip in molenland; gespecialiseerd in maaltechnieken en scherp van molenstenen. Vanaf de oprichting was hij actief lid van de Zeeuwse afdeling van het Gilde. Zijn kennis en vakmanschap droeg hij met bezieling over op

zijn vele leerlingen die ook vrijwillig molenaar molenaar zijn geworden. Tot 2000 maakte hij deel uit van de regionale (toelatings)examinatiecommissie in Zeeland. Maar ook daarna werd zijn kennis nog ten volle benut bij de organisatie van regionale 'doe dagen' voor leerlingen van het Gilde. Zelf denkt hij met plezier terug aan de opening van de gerestaureerde standerdmolen 'de Hoed' in Waarde. Onder toezien van 'meester Jaap' mocht op 22 september 1993 Prins Claus de vang lichten. De stenen stellingmolen 'Aeolus' te Wemeldinge en 'de Hoed' te Waarde waren de molens waar Jaap zijn laatste jaren als vrijwillig molenaar op heeft gemalen. Zijn laatste leerling, Adrie Cornelisse, draait nu op Jaap zijn trots en is sinds een aantal jaren dé molenaar op Waarde. Jaap houdt het voor gezien. Niet dat hij geen belangstelling meer voor molens heeft, integendeel, maar fysiek gaat het niet meer. Vanuit zijn tuin kan hij 'de Hoed' en 'de Rozenboom' van Krabbendijke zien draaien. En daar geniet hij samen met zijn vrouw Jo nog ten volle van.

De afdeling Zeeland van het Gilde van vrijwillige molenaars is Jaap Wagenaar veel dank schuldig. Jaap; bij deze.

Maatschappelijke stage

Op meerdere plaatsen wordt het onderwijs betrokken bij het behoud van molens als nationaal erfgoed. Zo organiseerde de Vrijwilligerscentrale Kampen met studenten van twee scholen een markt waarop men zich kon oriënteren op een maatschappelijke stage en zo de stap er naar toe te vergemakkelijken. Daar waren ook twee vrijwilligers van Molen d'Olde Zwarver in Kampen aanwezig zoals op de foto te zien is. Het Twents Carmel College werkt al

langer samen in dit kader met de Molenstichting Latrop-Tilligte. Daarvoor is een convenant gesloten om met name buitenschoolse praktische ervaringen aan bod te laten komen. De Fontys Hogeschool in Eindhoven werkt samen met het streekmuseum in Nederweert om Molen van Roeve in Nederweert weer van een slagbank voor de oliemolen te voorzien. In een volgend nummer komen we uitgebreider terug op de samenwerking met het onderwijs.

Westlandse Molendag

Op zaterdag 27 juni 2009 presenteren de Westlandse molenaars tussen 09.00-17.00 uur voor de 16e keer een aantal molens. Op deze dag is het mogelijk acht koren- en zes poldermolens in werking te zien en te bezichtigen.

De korenmolens zijn:

- "De Hoop" te Maassluis
- "De Korpershoek" 5 te Schipluiden
- "De Roos" te Delft
- "Windlust" te Wateringen
- "De Korenaer" te Loosduinen
- "De Vier Winden" te Monster.
- "De Korenmolen" te 's Gravenzande
- "De Drie Lelies" te Maasland

De poldermolens zijn:

- "De Wippersmolen" te Maassluis
- "De Dijkmolen" te Maasland
- "De Nieuwlandsche Molen" te Hoek van Holland
- "De Groeneveldse Molen" te Schipluiden
- "De Schaapweimolen" te Rijswijk
- "De Oude Liermolen" te De Lier

De molenaars geven u graag tekst en uitleg over hoe meel wordt gemalen of het overtollige water uit de polder wordt verwijderd. Ook de oude "Crossley" dieselmotor van de "Oude Lierpolder" in de De Lier is weer te bewonderen.

Voor meer informatie en adressen kan men terecht op tel. 015-3808432.

Of per e-mail:

R.van.Zijll1@kpnplanet.nl

of op de website:

www.westlandsemolens.nl

Uitgaven van het gilde van vrijwillige molenaars

ten behoeve van de opleiding tot vrijwillig molenaar

HET ENTREEPAKKET

De basiscursus - op enkele hoofdstukken na gereed. Alle overige lesstof wordt in de loop van de tijd nieuw vervaardigd en uitgegeven en zal in de loop van de tijd worden toegezonden. De leden in opleiding dienen dit pakket bij aanmelding aan te schaffen (niet inbegrepen bij de contributie). De prijs bedraagt € 42,50.

UITGAVEN TER VERBREIDING VAN DE KENNIS OVER MOLENS

Informatie XVI - Waarom draaien molens linksom? Waarom helt de bovenas? De tonmolen. Prijs: € 7,50 (incl. porto).

Informatie XIX - Molenaarservaringen J.B. Kaal. Prijs: € 7,50 (inclusief porto).

Informatie XXII - Bovenassen. Prijs: € 7,50 (inclusief porto).

Mappen voor de basiscursus
Prijs: € 11,00 (incl. porto).

HACCP-Rapport Hygiëncode

Te bestellen via Gilde verzendingen.

Inclusief porto € 30,00.

Exclusief porto € 25,50.

GRATIS UITGAVEN

- Informatiefolders
- Statuten en Huishoudelijk Reglement
- Bladen voor het maalboekje voor leden in opleiding en geslaagde leden
- Exameneisen
- Voorbeeld voor een Modelcontract vrijwillig molenaar
- Folder betreffende Gildeverzekeringen

BESTELLEN BIJ HET GILDE

H.P.A. (Hub) van Erve

Hoevense Kanaaldijk 9

5018 EA Tilburg, tel. 013-5362100, of

verzendingen@vrijwilligmolenaars.nl

Wetenswaardige literatuur

Onderstaande literatuur is te bestellen op de erbij vermelde adressen. Vergeet niet daarbij uw naam- en adresgegevens te vermelden.

Molens. De nieuwe Stockhuyzen.

Waanders 2007, 240 blz, Prijs € 22,50.

Herziene editie. Weidemolen, torenmolen, monniksmolen, wipstellingmolen: geen molentype of F. Stockhuyzen (1890-1976) traceerde de geschiedenis, techniek, functie, locatie etc. Een standaardwerk.

Opleiding Watermolenaar (Poldermolens)

Door: Ing. J. den Besten.

Te bestellen door overmaking van € 23,00

(incl. porto) op girorekening 139754 t.n.v.

J. den Besten te Loenen aan de Vecht.

Over molens der fam. Honig

Door: P. Boorsma. Prijs € 10,00 (incl. porto).

Te bestellen bij het Gilde (zie boven).

Lesbrieven Basisonderwijs

Lesbrief Poldermolen compl. Prijs € 7,50.

Lesbrief Korenmolen compl. Prijs € 7,50.

Lesbrief Watermolen compl. Prijs € 7,50.

Deze lesbrieven zijn bedoeld voor leerlingen van de hoogste klassen van het basisonderwijs of de laagste klassen van het voortgezet onderwijs. De lesbrieven omvatten de lesbrief

zelf voor de leerlingen, een docentenhandleiding en een werkblad.

Pellen van gerst tot gort

Lesbrief voor molenaars.

Uitgave van Stichting Groninger Molens,

Lopende Diep 8, 9712 NW Groningen.

Prijs € 6,00 (excl. porto).

Werking van de pelmolen

Door: P.H. Havik.

Facsimile handschrift € 15,00 (incl. porto).

CD-rom met transcriptie handschrift en lijst

met Zaanse en Groningse termen,

€ 5,50 (incl. porto). Boekje + CD-rom

€ 20,00 (incl. porto). Te bestellen bij het

Gilde (zie boven).

Zingende Stenen

Door: D.J. Abelskamp. Prijs: € 21,00 (incl.

porto). Dit boek is te bestellen door over-

making op Raborekening 13.53.85.210 van

G.W.M. Barendse, penningmeester van de

Cursuscommissie, te Poeldijk.

Wiekssystemen voor polder- en industrie-

molens Door: G. Pouw. Te bestellen door

overmaking van € 11,50 (incl. porto) op rek.

nr. 55.44.45.050 t.n.v. G. Pouw, Naarden o.v.v.

wu eigen naam en adresgegevens!

MEESTERMOLENAAR

Molenaarsvirus

Ik kwam hem tegen bij de uitreiking van de Bio-tooprij. Ben Trienekens, molenaar op Wissinks Møl. Van oorsprong uit Boxmeer was hij terecht gekomen in Hengelo. Toen meer vrije tijd in zicht kwam besloot hij niet achter de geraniums te gaan zitten. Daar was hij niet geschikt voor vond hij zelf. Hij besloot de opleiding voor molenaar van het Gilde te gaan volgen, zodat hij bezig kon blijven. Toen hij zo ongeveer aan het examen toe was kreeg hij het tot drie keer toe aan zijn hart. Hij besloot geen examen te doen omdat hij het voor zichzelf niet vertrouwd achtte alleen een molen te draaien.

Maar hij had wel het molenaarsvirus opgelopen en moest draaien. Dat doet hij nu al weer zo'n tien jaar altijd samen met een ander. De andere twee molenaars van Wissinks Møl of andere molenaars uit de omgeving onder het motto "malen doet men zelden alleen".

Met veel plezier draait hij op de molen. Zeer betrokken vertelt hij met enthousiasme verhalen over de molen, hoe deze in elkaar zit en werkt. Zijn enthousiasme werkt aanstekelijk en bezoekers beleven veel plezier aan zo'n bezoek. Hij vindt het ook vanzelfsprekend om de molen "te verkopen" en bedrijft zo PR naar buiten. Hij legt bezoekers ook uit dat er vroeger een soort schatplichtigheid bestond voor molens. En dat die op de molen ook weer is ingevoerd als een soort accijns. Bezoekers kunnen deze schatplichtigheid voor de molen wel waarderen en voldoen dan ook graag aan de bijdragebus.

Huib van Est

Foto's: Joos Lensink en Joyce Beneker.

©2009

Het Gilde van Vrijwillige Molenaars.

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronische gegevens-verwerking of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van het Gilde van Vrijwillige Molenaars.

Molenaarsvirus

